Ազգ
Azg armenian daily
22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1996, ՏԻՆԳՇԱԲԹԻ, # 157 (1163)

Իսրայելը հարձակում է նախապատրաստում Սիրիայի վրա

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-AFP. Ինչպես երեքշաբթի հաղորդել է Սիրիայի կառավարական թերթը, Իսրայելը հարձակում է նախապատրաստում Սիրիայի վրա: «Իսրայելի հարձակումը չի կարող նախապատրաստված լինել դրսից», գրել է «Ալ-Թավրա» օրաթերթը եւ ավելացրել, որ Իսրայելի կառավարությունը «պատրաստ է նման հարձակման, թեեւ նրա ժամկետը դեռեւս ճշտված չէ»: Իսրայելի հեռուստատեսությունն այս իրողությունը կապում է այն բանի հետ, որ Սիրիան փորձարկել է «Սկադ C» հրթիռային կայանքը, որը կարող է հաղթահարել 600 կմ հեռավորություն եւ հարվածել Իսրայելի տարածքին:

ՁԻԱՀ-ային սկանդալ Ճապոնիայում

21 ՕԳՈՍՏՈՍ, BBC. Ճապոնիայում ուժգնանում է սկանդալը՝ կապված ՁԻԱՀ (դիմադրողականության անկման վարակ) առաջացնող վիրուսով վարակված արյան վաճառքի հետ: Վարակված արյան ներարկման հետեւանքով երկու հազար ճապոնացի է վարակվել այդ սարսափելի վիրուսով, որոնցից 400-ն արդեն մահացել են:

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանում յոթ հայ պատանդ է պահվում

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ռազմագերիների եւ պատանդների հարցերով ԼՂՀ պետական հանձնաժողովի ունեցած տվյալներով, ներկայումս Ադրբեջանի Գարդաբան ավանում, որտեղ գտնվում է ռազմագերիների եւ պատանդների ճամբարը, պահվում են հայազգի յոթ պատանդներ: Ադրբեջանական բանտում են ՀՀ Անիի շրջանի բնակիչ, 1959 թվի ծնված Լաուրա Վոլոդիայի Կիրակոսյանը, Իջեւանի շրջանի բնակիչ, 1979 թվի ծնված Իրինա Թոռնիկի Խաչատրյանը, ծնունդով բաքվեցի, ՌԴ բնակիչ Արմեն Ա-սենի Ներսեսյանը (1981 թ.), ծնունդով բաքվեցի, հոգեկան հիվանդ Արթուր Հայրապետի Աբայանը (1964 թ.), Վանաձորի բնակիչ, 1967 թ. ծնված Մանվել Ռուբենի Գեւորգյանը, Ռուսաստանի բնակիչ Արմեն Զաքարի Պողոսովը (բնակության վայրն ու ծննդյան թիվը ճշտված չեն), Հայաստանի բնակիչ, 1978 թ. ծնված Արմեն Հրաչիկի Բաբաջանյանը:

ԼՂՀ պետական հանձնաժողովը հայտարարում է, որ «Ստեփանակերտում Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի կողմից հաստատված այս փաստը վկայում է, որ Ադրբեջանը պետական մակարդակով շարունակում է Ղարաբաղի հակամարտության հետ որեւէ առնչություն չունեցող հայազգի քաղաքացիների առեւանգումը: Տրամաբանորեն, բոլոր այս քաղաքացիները ձերբակալվել են ԱԴՀ երկրների տարածքում, 1996 թվականի մայիսի 9-ից հետո, քանզի այդ օրը Հայաստանը, Ադրբեջանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը, Ռուսաստանի միջնորդությամբ հայտարարեցին «բոլորին բոլորով» սկզբունքով ռազմագերիներին եւ պատանդներին փոխանակելու մասին: Նույն օրը կողմերը պարտավորվեցին հետագայում ազատ արձակել այդ կատեգորիայի բոլոր անձանց, երբ հայտնվեն այդպիսիք: Հատկապես զայրույթ է հարուցում կանանց, երեխաներին եւ հիվանդներին ազատազրկման մեջ պահելու հանգամանքը, քանզի դեռեւս 1996 թվականի փետրվարին ԵԱՀԿ-ի միջնորդությամբ եւ ԿԽՄԿ մասնակցությամբ Մոսկվայում կայացած բանակցությունների ընթացքում հակամարտող կողմերի միջեւ պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց առանց որեւէ նախապայմանի անհապաղ ազատ արձակել այս կատեգորիայի անձանց, ինչպես նաեւ ծերերին եւ վիրավորներին:

Ռազմագերիների եւ պատանդների հարցերով ԼՂՀ պետական հանձնաժողովը կոչ է անում Ադրբեջանի ղեկավարությանն անվերապահորեն կատարել նախապես ձեռք բերված պայմանավորվածությունները եւ ազատ արձակել այդ հանրապետության տարածքում պահվող բոլոր պատանդներին:

Հանձնաժողովը միաժամանակ հույս է հայտնում, որ միջազգային հանրությունը, շահագրգիռ միջազգային կազմակերպությունները առավելագույն օժանդակություն ցույց կտան Ադրբեջանում պահվող պատանդներին ազատ արձակելու գործում»:

ՉԵՉՆԻԱ

Պուլիկովսկին՝ կատակասեր, Լեբեդը՝ հաշտարար, իսկ ռուսական զորքերն արդեն հարձակվում են

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Չորեքշաբթի օրը ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովը հայտարարեց, թե Չեչնիայում Ռուսաստանի զինված ուժերի հրամանատարի նախկին պաշտոնակատար Կոնստանտին Պուլիկովսկին, պարզվում է, իր անձնական նախաձեռնությամբ է գործել, երբ երկուշաբթի օրը սպառնացել է հինգշաբթի օրվանից սկսել Գրոզնու զանգվածային հրետակոծումներն ու օդից ռմբակոծումները: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը, վկայակոչելով Ռոդիոնովին, հաղորդեց, որ Պուլիկովսկին վերջնագիր ներկայացնելու իրավունք չի ունեցել: Գրոզնում մնացած շուրջ 100 հազար քաղաքացիական անձանց, սակայն, չի հանգստացրել գեներալ Ռոդիոնովի կողմից գեներալ Պուլիկովսկու «կատակի» բացահայտումը եւ նրանք զանգվածաբար լքում են Գրոզնին, առավել եւս, որ ինչպես հաղորդում են արեւմտյան թղթակիցները՝ Գրոզնու հրետակոծումը շարունակվում է ռոտեում ավելի քան 10 կրակոց հաճախականությամբ, եւ ուժի մեջ է մնում մեկ այլ վերջնագիր, որի համաձայն, եթե չեչեն զինյալները մինչեւ հինգշաբթի օրը չլքեն մայրաքաղաքը, ռուսաստանյան զորքերի համընդհանուր հարձակում կսկսվի Գրոզնու վրա:

Ինչպես արդեն ասվեց, Գրոզնու հազարավոր ահաբեկված խաղաղ բնակիչներ փորձում են լքել քաղաքը ռուսաստանյան հրամանատարության կողմից թողնված միակ, այսպես կոչված «մարդասիրական միջանցքով», սակայն, ինչպես հայտնում է BBC-ի Գրոզնու թղթակիցը, Կարմիր խաչի կազմակերպությունն ի վիճակի չէ քաղաքից դուրս բերել բոլոր ցանկացողներին: Հայտնվում է նաեւ, որ մասնավոր անձինք ավտոբուսով մարդկանց քաղաքից դուրս բերելիս մեկ նստատեղի համար 70 հազար ռուբլի են պահանջում: Ի տարբերություն Գրոզնու բազմաչարչար բնակչության մեծամասնության, որն այդպիսի միջոցներ չունի, ԵԱՀԿ-ն կարողացել է էվակուացնել իր ներկայացուցիչներին: Վերջին հույսը գեներալ Լեբեդի վրա է, որը չորեքշաբթի օրվա երկրորդ կեսին ժամանեց Գրոզնի՝ կանխելու, իր օգնականի ասելով, ռուսաստանյան զորքերի գրոհը: Սկսվել են Ալեքսանդր Լեբեդի եւ չեչենների գլխավոր շտաբի պետ Ասլան Մասխադովի բանակցությունները: «Առաջնորդվելով մարդասիրական նկատառումներով ու առողջ դատողությամբ, մենք այդ խնդիրը մինչեւ առավոտ կլուծենք: Մենք չենք խոսի վերջնագրերի լեզվով», ասաց Լեբեդն այդ հանդիպումից առաջ: Սակայն, եթե հավատանք Գրոզնում գտնվող արեւմտյան լրագրողներին, ռուսաստանյան զորքերի հարձակումը չորեքշաբթի օրվանից արդեն իսկ, փաստորեն, սկսվել է:

Պոլսո կենտրոնական վարժարանը՝ դժվարին վիճակում

Պոլսահայ թերթերից տեղեկանում ենք, որ տեղի ամենահայտնի դպրոցը՝ Կենտրոնական վարժարանը, Թուրքիայի կրթության նախարարության կողմից մասնավոր դպրոցների նկատմամբ կիրառած սեղմումների հետեւանքով հայտնվել է առաջիկա կրթական տարեշրջանում նոր աշակերտներ չընդունելու հարկադրանքի տակ: Ըստ կրթության նախարարության հրահանգի, մասնավոր դպրոցները (որոնց շարքին են դասվում նաեւ մեր համայնքային վարժարանները) իրավունք չունեն իրենց տարածքից ավել թվով աշակերտ ընդունելու: Եւ քանի որ Կենտրոնական վարժարանի տարածքը փոքր է, իսկ այնտեղ սովորել ցանկացող աշակերտության թիվը՝ շատ, ուստի վարժարանն այս տարի զրկվում է նոր աշակերտ ընդունելու հնարավորությունից:

Առաջին հայացքից տրամաբանական թվացող այս հրահանգը, սակայն, հատկապես Կենտրոնականի պարագայում չի դիմանում քննության, քանի որ Թուրքիայի համապատասխան մարմինները միշտ էլ արգելք են հանդիսացել դպրոցի տարածքի մեծացմանը, ինչպես համայնքային մյուս հաստատությունների ընդարձակմանը կամ բարեփոխմանը:

Այդուհանդերձ, պոլսահայ համայնքի ազդեցիկ դեմքերի միջամտությամբ, ինչպես տեղեկացնում են պոլսահայ թերթերը, երեքշաբթի օրը հնարավոր է դարձել այս տարեշրջանի համար մեղմացնելու կրթության նախարարության որոշումը եւ միջնակարգի համար (6-9-րդ դասարաններ) ստանալ 39 նոր աշակերտ ընդունելու կարելիություն: Դպրոցի տնօրենուհի Սիլվա Գույումճյանը հույս ունի, որ նախարարությունը կթույլատրի նաեւ 8-10 աշակերտ ընդունել բարձրագույն դասարանների (լիցեյ) համար:

ՏԱՐԱԾՔ

Վրաց խորհրդարանականների զեկուցագրով՝ Ջավախքում վրացերենը եւ լարին ընդունված չեն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 20-ին Վրաստանի խորհրդարանում ընթերցվել է Սամցխե-Ջավախեթիի տարածաշրջանում սոցիալ-քաղաքական իրավիճակի ուսումնասիրման համար Ախալցխա գործուղված խորհրդարանականների զեկուցագիրը: Փաստաթղթում վիճակը բնութագրվում է իբրեւ անբավարար: Մասնավորապես, նշվում է, որ տարածաշրջանում չի գործում Վրաստանի պետական լեզուն, ազգային արժույթը՝ լարին գործնականում չկա շրջանառության մեջ, չեն հեռարձակվում Վրաստանի հեռուստատեսության ծրագրերը:

Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանը այցելեց Երեւանի քաղաքապետարան

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Օգոստոսի 21-ին Երեւանի քաղաքապետարանում քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանը ընդունեց Հայկական ընդհանուր բարեգործական միության նախագահ տիկին Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնին: Հանդիպման ընթացքում քաղաքապետը համառոտակի ներկայացրեց Երեւանի համար կենսական նշանակություն ունեցող հիմնախնդիրները, խոսեց քաղաքապետարանի առաջիկա ծրագրերի մասին, ներկայացրեց կատարվող աշխատանքների հեռանկարները: Քաղաքապետը մասնավորապես անդրադարձավ մայրաքաղաքի արտաքին տեսքին, նրա հիմնավոր բարեկարգման աշխատանքների հետ կապված խնդիրներին: Տիկին Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնը զրույցի ընթացքում առանձնահատուկ հետաքրքրություն ցուցաբերեց մայրաքաղաքի առողջապահության եւ սոցիալական ոլորտի հետ կապված խնդիրների նկատմամբ, խնդրեց ներկայացնել այս բնագավառի ծրագրերը: Հանդիպման ընթացքում քաղաքապետը եւ Բարեգործական միության նախագահը քննարկեցին նաեւ այլ հարցեր:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ով է երկրի քաղաքական անվտանգության երաշխավորը

ՄԱՐԻՆԵ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Նախորդ համարում տեղեկացրել էինք «Արդարություն» արհմիության ԵՊՀ նախագահ Տիգրան Ղազարյանի առեւանգման փորձի մասին: Երբեւէ արհմիության հրավիրած ասուլիսի ժամանակ պարզ դարձավ, որ դա միակ միջադեպը չէր: 2 օր առաջ անհայտ անձինք զանգահարել եւ 500-900 դոլար են խոստացել «Արդարության» մամլո քարտուղար Գնել Ղլեչյանին, եթե նա տեղեկություններ հաղորդի արհմիության նախագահ Սուրեն Սուրենյանի մասին: Գնելի մերժումից («արհմիությունը բաց է գործում եւ չունի որեւէ գաղտնի ինֆորմացիա») հետեւել են Ս. Սուրենյանին «ֆոսկ» անելու եւ մյուսների հետ հաշվեհարդար տեսնելու սպառնալիքները: Հաջորդ օրն առանց պետհամարանիշի, բաժականին նոր «Վոլգա» ավտոմեքենան գլորակալուծիայի մոտ փորձել է փակել ներքում Ս. Սուրենյանին: Ինչ վերաբերում է Տիգրան Ղազարյանին, առավոտյան ժ. 9-ին մայրաքաղաքի Շահումյանի շրջանի Մեքենաշինարարների պողոտա-Պ. Տիչինա փողոցների խաչման կանգառում նրան է մոտեցել անծանոթ մեկը եւ միանգամից նետել. «Դու նույնպես նրանցից ես, որ հրաժարվում են ինֆորմացիա տալ»: Փորձելով պարզել, ով է դիմում իրեն եւ ինչի համար, Տիգրանը նույն անբացատրելի անսպասելի պատասխանին է արժանացել. «Էդ ազատ անկախ Հայաստանի համար պայքարողներից մեկն էլ դու էիր: Կզղջաս դեռ»: Անծանոթը քաշքշելով ցանկացել է նրան զցել մոտեցող «Նիվայի» մեջ (կրկին առանց պետհամարանիշի), սակայն դիմադրությունը եւ մոտեցող մարդիկ խանգարել են եւ նա նորից հանդիպելու սպառնալիքով չքացել է:

Այս ամենը կարելի էր անտեսել, եթե նախադեպերը չլինեին, մասնավորապես՝ այս տարվա սկզբին, երբ «Արդարություն» արհմիությունը ցույցեր էր կազմակերպում:

Տես # էջ 2

■ *Հնդկաստանը մերժեց ստորագրել միջուկային պայմանագիրը: Հնդկաստանը, այս անգամ արդեն պաշտոնապես, մերժեց ստորագրել միջուկային փորձարկումների վրա արգելք դնող ու միջազգային պայմանագիրը, գործադրելով Ժնեւյան բանակցություններում իր ազդեցությունը, մինչդեռ դիվանագետները շարունակում են պայմանագրի նախագիծը առաջիկա ամիս ՄԱԿ-ի Նյու Յորքի կենտրոնում կայանալիք մեծ ագումուններից հետո առաջ տանելու փորձեր: Սակայն դիտորդները համոզված են, որ Չինաստանն ու Պակիստանը կարող են հետեւել Հնդկաստանի օրինակին եւ հրաժարվել այդ պայմանագրից:* (ՌՖ)

ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է ՀՀ ԻՐԱՎԱԳԵՏՆԵՐԻ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

«Առավոտ» օրաթերթի աշխատակիցների վերաբերմունքը նախագահի թեկնածուների նկատմամբ

բացասական եւ ավելի շատ բացասական (տոկոսներով)		դրական եւ ավելի շատ դրական (տոկոսներով)
53.57	Սերգեյ Բադալյան	14,29
35,71	Պարույր Հայրիկյան	28,58
9,52	Աշոտ Մանուչարյան	47,62
25	Վազգեն Մանուկյան	39,28
33.33	Արամ Սարգսյան	0
0	Լեւոն Տեր-Պետրոսյան	86,71

«Դժվարանում եմ պատասխանել» տարբերակը չի նշված

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Սուրեն Սուրենյանը, կարդալով այս ամենը իր անձի դեմ, արհամարհության կոմեդի հորինված նիստում ներկայացրել է իր հրաժարականը: Սակայն անձն այստեղ կարևոր չէ. Ցավալին այն է, որ արհամարհական կազմում բոլորը նախարարներ են և միշտ փոխարինողներ կհայտնվեն: Երևույթը արդեն արհմիության դրսևորման և ղեկավարի վարկաբեկելու փորձ դատավարության ժամանակ «Արդարություն» հանդես է եկել հայտարարությամբ, որ հեռանում են իրենց դատարանի վրա անօրինականությունը հաստատելով, «քանի որ Հայաստանում հացի մաքրման մեծագույն հարվածում է նաև ուսանողությունը, որի կերակրումը հացի ամենամեծ բաժինն է կազմում»:

Հիմք ունենալով Դանիիլ Շահնարյան կառուցելու հրահանգներն են: «Երիտասարդ քաղաքական գործիչներին անարժեքին իրենցին հակառում է ոչ եւ երկրի քաղաքական անվստահությունը»:

«Մեր համարձակ գործընկերները ներկում չեն սիրել դատարանի առաջում համաձայն դաշինքներություն պետք է, ներողություն խնդրեն գործարանի տնօրենից եւ հայտարարեն, որ Հայաստանում հացը չի բե-

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ով է երկրի քաղաքական անվստանգության երաշխավորը

ռակելով, նա իր համոզվածությունը հայտնեց, որ անձնավորների հետ վարկերը սխալ են. «քանի որ զոհությունը ունի միաժամանակյան բլոկ, և ղեկավարության մեջ, չնայած տարբեր կուսակցություններին ներկայացուցիչներից կազմված լինելուն, տարաձայնություններ չկան»: Արհմիությունը որոշեց սատարել Ս. Սուրենյանին և սա համարել իր կոնֆլիկտը:

Ասուլիսին ներկայացվեցին միջադեպերի դրդապատճառների մի քանի տարբերակներ: Մասնավորապես «Արդարությունը» պայքարում է ուսանողական մաշկանների դեմ: Արհմիությունը ԵՊՀ-ում հայտնաբերել էր դասախոսությամբ զբաղվող մի խմբախումբ, որը ֆակուլտետի ղեկավարության հետ որոշել էին հարցերը լուծել ներքին կարգով: Սակայն դեռ գործում են բազմաթիվ կառույցներ, և արհմիությունը նույնականացվել է մինչև սեղմագործման անխափան լուծել նրանց խնդիրը: Անձն դեռևս այս խմբավորումների, այն էլ այնպես ու գործի դրված հավելվածուն, չի դիտարկվում որպես լուրջ տարբերակ:

Երկրորդ տարբերակը կապված է հացի 3-րդ գործարանի արմնկալից գործի հետ: «Երևան» ասոցիացիության աշխատակիցների մի մասն արհմիության անդամներ են, իսկ գործարանի հայտարարությունը, որ հացի մանրավաճառ հավանականներ գտնվում են ՀՀՇ-ում, և այն, որ «Հայք»-ը միակն է քաղաքական լրատվության միջոցներից, «որ իր տպագրել հոդվածներով պաշտպանում է հացի գործարանին», արհմիությունը ներգրավում է, որ այս պատվիրատուն գործում են ՀՀՇ ֆունկցիոներները: «Պայքարը բնականաբար դաժան կլինի»:

Երրորդ, ամենահավանական տարբերակն այն է, որ ահաբեկումները կազմակերպել են հանրապետական երիտասարդական խմբավորումները: «Սակայն մեր տեղեկությունների համաձայն Հայաստանում որեւէ երիտասարդական կազմակերպություն ի վիճակի չէ նման ծավալի գործողություններ կատարել»:

Անձն դեռևս արհմիությունը հավատաց իր միասնությունը և հայտարարեց, որ ամենավտանգը ֆիզիկական հաշվեհարդար անգամ, իրենց չի կասեցնի:

Նրանք դիմել են Երևանի Շահումյանի շրջանի ՆԳ բաժին, որտեղ ըստ բարյացակամ են արձագանքել և «խոստում են գործին»: Արհմիությունն ակնկալում է նաև ՀՀ նախագահի և իշխանության այն ներկայացուցիչների օժանդակությունը, որոնք Հայաստանում ժողովրդավարական հասարակության կառուցում - Ա. Գ.), և նա չկի հարգի դատարանի արժանի դռները հրապարակող որեւէ լրագրողի, շարունակեց Ս. Սուրենյանը: Անշնում, ձեռնտուների դեպքում պետք է դիմել կոնկ ռայոնի, օրինակ, գործադիր ներին: Բայց դա ոստիկանության գործն է: Ընկերության այժմյան տնօրենի Ստեփան Զաքարյանի օրոք երկիր միշտ ազատ է եղել հասարակական-քաղաքական բոլոր կարծիքների համար: Կտրուկ փոփոխությունների դեպքում որպես քաղաքական մեկնաբան ես այլեւս հանդես չեմ գա»:

«Առավոտ» օրաթերթի երեկվա համարում այդ դեպքերի դատավարության մասին խմբագրական լրագրող Լիզա Ճաղարյանը ցավով գրում է, որ հասարակական կարծիքի հանդեպ այդ բացահայտ արհամարհանքը արդյոք ինչ-որ նենգ խաղ չէ՞ և հարված նախագահի որպես թեկնածուի վարկին: Մենք փորձեցինք դրա պատասխանը ստանալ նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Լևոն Զուրաբյանից: Նա սկզբում առարկեց, որ այդ տեսակ բաներից վարկը չպետք է տուժի. սակայն հետո ստիպված եղավ համաձայնել, որ հասարակական կարեւորություն ունեցող նման խնդիրը, անշուշտ, ազդեցություն կգործի:

ՀԵՐՔՈՒՄ

Անդրանիկի աճյունի հայրենադարձության հարցը ամենևին էլ լուծված չէ

Անդրանիկի աճյունի հայրենադարձության մասին Նոյյան Տապանից օգտվելով մեր տպած նյութը մեծ հուզում է առաջացրել ֆրանսահայ գաղութում եւ դա բնական է: Հայրապետական պատվիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Գյուտ Արքեպիսկոպոսի հերքումը, որն ստացել ենք երեկ, բացատրում է այն ամենը, ինչը կապված է ֆրանսիական կողմի հետ: Ինչ վերաբերում է հարցի «այս» կողմին, ակնկալում ենք «Զորավար Անդրանիկ հայոց համազգային միության» նախագահ Նորայր Մուշեղյանի բացատրությունը, որը հիմք էր հանդիսացել Նոյյան Տապանի լրատվության համար:

Մեր ձեռքն անցաւ «Ազգ» օրաթերթի 1996 օգոստոս 13-ի համարը, որուն մէջ «Երեւան, 12 օգոստոս, Նոյյան Տապան» կը յայտարարէ, թէ «հաղթահարվում են Զորավար Անդրանիկի աճյունը Հայաստան տեղափոխելու վերջին արգելքները»:

Յօդուածը՝ «Զորավար Անդրանիկ»-ի աճիւնին Փարիզէն Հայաստան փոխադրելու նախաձեռնութեան վերաբերեալ՝ պատմականը կ'ընէ 1990-ին ստեղծուած օրինական դժուարութեան ու այդ առթիւ մեր դատաստանութեան:

Այսուհետեւ, «յօդուածագիր»ը կը փորձէ այժմէականացնել խնդիրը ու զայն այնպէս կը ներկայացնէ, թէ այսօր փոխադրութեան բոլոր դժուարութիւնները կը թուին յաղթահարուած ըլլալ եւ թէ «Արեւմտյան Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Գյուտ արքեպիսկոպոսը հավաստիացրել է, որ Ֆրանսիայում այդ հարցի կապակցությամբ արգելքներ չեն լինի»:

Ներկայիս կը յայտարարենք, թէ մենք 1990-ի դատավարութենէն ի վեր, ո՛չ մէկ առթիւ այս առնչութեամբ խօսակցութիւն ունեցած ենք ո՛չ ոքի հետ եւ ո՛չ մէկ յայտարարութիւն ըրած ենք այս խնդրոյն վերաբերմամբ:

Այս առթիւ, խնդիր կ'ազդարարենք ըսելով թէ ոչ ոք իրաւունք ունի մեր անունով որեւէ յայտարարութիւն ընել: Եթէ հարկ ըլլայ խնդրի մը շուրջ հաստատում կամ հաղորդում մը ընել, անձնապէս կը կատարենք զայն հանգամանօրէն:

Քիչ մը լրջութիւն հարկաւոր է ունենալ՝ պատասխանատու ձեռնարկներու նկատմամբ եւ պէտք է զգուշանալ ընթերցողը շփոթի առաջնորդող արտայայտութիւններէ:

Աւելորդ չենք նկատեր այս առթիւ կրկին անգամ հաստատել, թէ մենք կը յարգենք ֆրանսական արդարադատութեան տուած վճիռը, ու Անդրանիկի աճիւնին փոխադրութեան պարագային՝ մենք հետամուտ կը մնանք գործադրութեան՝ վճիռով արտայայտուած տրամադրութիւններուն:

ԳԻՒՏ ԱՐՔԵՊՍ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Կաթողիկոսական
Պատուիրակ Եւրոպայի
Առաջնորդ Հայոց Փարիզի

Զարգանում է Հայաստանի եւ Չինաստանի բանկային համակարգերի համագործակցությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 10-15-ը Չինաստանում էր գտնվում ՀՀ ԿԲ պատվիրակությունը՝ բանկի փոխնախագահ, բանկային վերահսկողների Բազելյան միջազգային կոմիտեի Անդրկովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրների տարածաշրջանային խմբի խորհրդի նախագահ Ռուբեն Վալեսյանի գլխավորությամբ: Այցը այս տարվա մայիսին ՀՀ ԿԲ նախագահ Բ. Ասատրյանի կողմից Պեկինում ստորագրված համաձայնագրի իրականացման առաջին գործնական քայլն էր:

ՀՀ ԿԲ լրատվական կենտրոնից հայտնեցին, որ պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունեցել Չինաստանի ժողովրդական բանկի փոխնախագահի, դրամավարկային քաղաքականության եւ հետազոտությունների վարչության, կադրերի վարչության աշխատակիցների, բանկին կից գործող ուսումնական կենտրոնի ներկայացուցիչների հետ: Քննարկվել են փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք հարցեր:

Չինական կողմը պատրաստ է գնահատել ՀՀ ԿԲ կուտակած փորձը եւ ցանկություն հայտնել տեղում ծանոթանալ ՀՀ ԿԲ գործունեության առանձնահատկություններին: Նախնական պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել տեղեկատվության փոխանակման, մասնագիտական վերապատրաստման ծրագրերի, ինչպես նաեւ բանկային մասնագետների փոխայցելությունների վերաբերյալ:

ԿՐԹԱԿԱՆ

Աջափնյակի նորաստեղծ վարժարանը կընդունի առաջին սաներին

Նոր ուսումնական տարում իր առաջին սաներին կընդունի Շ. Շահումյանի անվան նորաստեղծ դպրոցը (վարժարան), որը գտնվում է Երեւանի Աջափնյակ թաղամասի թիվ 122 դպրոցի առանձին մասնաշենքում: Վարժարանի տնօրեն, Երեւանի պետհամալսարանի փիլիսոփայության, տրամաբանության ամբիոնի դասախոս, փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու Գագիկ Մելքոնյանից ստացանք կրթարանի առանձնությունների, ներքին առօրյայի, ուսուցչական եւ դասավանդման կազմի ընտրության առնչվող հարցերի պատասխանները:

Վարժարանն ունենալու է 3 բաժանմունք՝ հումանիտար, բնագիտական, ֆիզմաթ, նախատեսված է աշակերտների համար նախապատրաստված առարկաների խտացված ուսուցում, ինչպես նաեւ աշակերտներին առավելագույնս նախապատրաստել բուհ ընդունվելու համար: Աշակերտական կազմի ընտրությունը պայմանավորված է 9-րդ դասարանցիներին հանրակրթական առարկաներից: Դպրոցում մասնագիտական խորացված ուսուցումից բացի կուսումնասիրվեն փիլիսոփայություն, տրամաբանություն, իրավունք, համակարգչային տեխնիկա, տնտեսագիտություն եւ այլ առարկաներ: Տնօրենի նախաձեռնությամբ բանակցություններ են տարվում Հոլանդիայի դեսպանության հետ, հոլանդական լեզվի եւ մշակույթի դասավանդման առողջությամբ: Դպրոցում դասավանդելու են Երեւանի պետհամալսարանի դասախոսները: Ըստ տնօրենի, դա մի կողմից կապահովի ընդունելության քննությունների նախապատրաստումը, մյուս կողմից աշակերտներին հնարավորություն կընձեռի ծանոթանալ բուհ կյանքի դասավանդման մեթոդիկային: Ուսման վարձը տարեկան կկազմի 300 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ: Վարժարանի կանոնադրության համաձայն վճարից կազատվեն զոհված ազատամարտիկների եւ երկկողմ ծնողազուրկ երեխաները: Բազմազավակ ընտանիքի երեխաներից վարձավճար գանձվելու է զեղչով, իսկ լավագույն արդյունք ցույց տվող աշակերտներին սահմանված է կրթաթոշակ:

Վարժարանում գործելու են սպորտային խմբակներ, հանդիպումներ են լինելու գիտության, արվեստի ու գրականության ներկայացուցիչների հետ: Մեծ ուշադրություն կդարձվեն մասնագիտական կողմնորոշման հարցերին, որում կօգնեն հանդիպումները բուհերի եւ նրանց ուսումնարանների ղեկավարների հետ: Դպրոցի հովանավորն է «ԱԲԳ-92» ՍՊ ընկերությունը, որի նախագահը նաեւ դպրոցի հիմնադիր անդամն է:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հացահատիկը դեռեւս Հայաստան չի տեղափոխվել

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Օրեր առաջ տեղեկացրեցինք, որ Վրաստանի Փոթիում խարսխում կառանել է Հայաստանի համար ցորենով բեռնված նավ: Փասի թղթակիցը «Այրում» կայարանից տեղեկացավ, որ օգոստոսի 21-ի դրությամբ, հանրապետություն հացահատիկի մեծ հոսք չի եղել: Վերջին երեք օրում հանրապետության առաջին կայարան է մտել ընդամենը 123 վագոն ցորեն, որից երկու վագոնը՝ սերմացու: Վրաստանի երկաթուղում երբեմն էլեկտրաէներգիայի անջատումներ են լինում եւ Հայաստան բեռներ տեղափոխելու համար անհրաժեշտ է լինում շոգեքարշ ուղարկել: Փոփոխություններ չկան նաեւ մարդատար գնացքների ժամանակացույցում: Առաջվա պես չի գործում Երեւան-Այրում, աշխատում է լոկ Այրում-Վանաձոր էլեկտրագնացքը:

Ե՞րբ է աշխատանքը դառնում ստաժ

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Աշխատանքային գործունեության միայն այն ժամանակահատվածն է համարվում ստաժ, որի ընթացքում գործատուն սոցդաշտ մարմիններում գրանցված է եւ կատարում է պետական սոցիալական ապահովագրության մուծումները: Համաձայն ՀՀ սոցիալ, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժերի եւ փախստականների հարցերի նախարարության տեղեկատվության, եթե ինչ-ինչ պատճառներով նման մուծումներ չեն կատարվել, ապա աշխատանքային գործունեության այդ ժամկետները աշխատողի համար չեն դիտվում որպես աշխատանքային ստաժ:

120 հազար խորանարդ մետր փայտ՝ «Ձմեռ-97»-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ձմեռ-97» ծրագրի շրջանակներում բնակչությանը վառելափայտով ապահովելու համար արդեն ուսումնասիրված են «Հայանտառ» պետական ձեռնարկության անտառները:

Երբ նկատի ունենանք մինչ ճգնաժամային տարիներին հանրապետության էներգետիկ հաշվեկշռում վառելափայտի բաժնեկան գրավոր տեսակարար կշիռը 0,004 տոկոս, ապա վերջին տարիներին այն անհամեմատ ավելացել է՝ հասնելով մինչեւ 6 տոկոսի: Մասնավոր հաշվարկներով, ներկայումս հանրապետության վառելափայտի տարեկան պահանջարկը կազմում է 1 մլն խոր. մետր:

«Հայանտառ» ՊՁ տնօրեն Արմեն Հովհաննիսյանը Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց, որ հանրապետության անտառային ռեսուրսները ներկա վիճակում թույլ են տալիս բավարարել այդ պահանջարկը: Միեւնույն ժամանակ, անտառային ճանապարհների բացակայությունը, տեխնիկական անապահովվածությունը եւ օրենսդիր այլ հանգամանքներ արդեն իսկ խոչընդոտ են մեծածավալ աշխատանքների իրականացման համար:

Նշվեց, որ կառավարության կողմից հաստատված պլաններով «Ձմեռ-97» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է տրամադրել հատել 120 հազ խոր. մետր վառելափայտ, որը կազմում է պահանջարկի միայն 10-12 տոկոսը:

Տեղափոխման եւ բացման ծախսերի հետ կապված 1 խոր. մետր վառելափայտը կարժենա 2000-4000 դրամ: Ընդ որում, երբ անտառտնտեսությունների աշխատողները հաշիվ-ապրանքագրերով, գնորդն ինքն է հատել-դուրս բերել վառելափայտը, ապա դրա 1 խոր. մետրը նրան կվաճառվի 1200 դրամով:

Հատման տեղում հաշիվ-ապրանքագրերով վառելափայտի վաճառք կարող է կատարվել սեղմագինը 1 խոր. մետրը 2000 դրամով:

Վառելափայտը սահմանված գնից 10 տոկոս զեղչով կվաճառվի Գորիսի, Թումանյանի, Մեղրու, Նոյեմբերյանի, Տավուշի, Լալվարի անտառտնտեսությունները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության փող. 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային ապրանքը «Ազգ» թերթի
Յողուծ «Ազգին» պատկանում է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Սուրեն Սուրենյանը, կարդալով այս ամենը իր անձի հետ, արհմիության կոմիտեի հրամցրած նկատմամբ ներկայացրել է իր հրաժարականը: Սակայն անձն այստեղ կարեւոր չէ, նկատեց նա, արհմիության կազմում բոլորը նվիրյալներ են եւ միշտ փոխարինողներ կլինեն: Երևույթը որպես արհմիության պառակտման եւ ղեկավարին վարկաբեկելու փորձ պառակտչության ժամանակ «Արդարության» հանդես է եկել հայ տարածությամբ, որ հետամուտ կլինի դատարանի վճռի անօրինականությունը հաստատելուն, «քանի որ Հայաստանում հացի ճանաչման մեծագույն հարվածում է նաեւ ուսանողությունը, որի կերակրացանկում հացը հանդիսանում է ամենամեծ բաժինն է կազմում»:

Հիմք ունենալով Դավիթ Շահնազարյանի կասեցման եռափոխվորներին են: «Երիտասարդ քաղաքական գործիչներին անհարկիկն թվում հայ հասնում է որեւէ երկրի քաղաքական անկախությանը»:

«Մեր համարձակ գործընկերներին կարծում չեն տեսել դատարանի որոշման համաձայն դադարեցնելու թյունը պետք է նորոգության խնդրեր գործարանի տնօրենից եւ հայտարարեր, որ Հայաստանում հացը չի բե-

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ով է երկրի քաղաքական անկախության երաշխավորը

րակելով, եւ իր համոզվածությունը հայտնեց, որ անձնանոցների հետ վարկերը սխալ են, «քանի որ գոյություն ունի միասնական բիմ, եւ ղեկավարության մեջ, չկայած տարբեր կուսակցությունների ներկայացուցիչներից կազմված լինելով, տարաձայնություններ չկան»: Արհմիությունը որոշեց տասարել Ս. Սուրենյանին եւ սա համարել իր կոմիտեից:

Ասոցիացիան ներկայացվեցին մի քանի դրդապատճառների մի քանի տարբերակներ: Մասին սխալ «Արդարությունը» պայքարում է ուսանողական մաքրման դեմ: Արհմիությունը ԵՊՀ-ում հայտնաբերել էր դրամաշնորհային քարտեզի մի համակարգ, որոնք ֆակուլտետի ղեկավարության հետ որոշել էին հարցերը լուծել ներքին կարգով: Սակայն դեռ գործում են բազմաթիվ կառույցներ, եւ արհմիությունը նույնականալով է մինչեւ ինստիտուտների-սակայն անհատները լուծել նրանց խնդիրը: Անձն դեպքում այս խմբակցումների, այն էլ այնքան ուշ գործը դրված հասցեատիրոջ, չի դիտարկվում որպես լուրջ տարբերակ:

Երկրորդ տարբերակը կապված է հացի 3-րդ գործարանի աղմկալից գործի հետ: «Երեւան» ռադիոընկերության աշխատակիցների մի մասն արհմիության անդամներ են, իսկ զարյանի հայտարարությունը, որ հացի մաքրույթի որոշ նվազագույներ գտնվում են ՀՀՇ-ում, եւ այն, որ «Հայրը» միայն է փանգվածային լրատվության միջոցներից, «որ իր տակից ռոտվածներով պարտադրում է հացի գործարանին», արհմիությունը ներքաղում է, որ այս պարագայում գործում են ՀՀՇ-ում ֆունկցիաներներ՝ «Պայքարը բնակարանում դաժան կլինի»:

Երրորդ, ամենահավանական տարբերակն այն է, որ անարգելի մշտելերը կազմակերպել են հակառակ եռիտասարդական խմբավորումները: «Սակայն մեր տեղեկությունների համաձայն Հայաստանում որեւէ երիտասարդական կազմակերպություն ի վիճակի չէ նման ծավալի գործողություններ կատարել»: Անձն դեպքում արհմիությունը հավատաց իր միասնությանը եւ հայտարարեց, որ անհամեմատ ֆիզիկական հաշվեհարդարն անգամ, իրենց չի կասեցնի:

Նրանք դիմել են Երեւանի Շահումյանի շրջանի ՆԳ բաժին, որտեղ տաս բարյացակամ են արձագանքել եւ «խոստացել հետամուտ են գործին»: Արհմիությունն ակնկալում է նաեւ ՀՀ նախագահի եւ իշխանության այն ներկայացուցիչների օժանդակությունը, որոնք Հայաստանում ժողովրդավարական հասարակու-

թյան կառուցման երաշխավորներն են (ակնարկում - Ա. Գ.), եւ նա չէր հարցի դատարանի արդարության որոշումը հրապարակող որեւէ լրագրողի, շարունակեց Ս. Սուրենյանը: Ավելին, ենթադրենք դեպքում պետք է դիմել կտրուկ քայլերի, օրինակ, գործադուլների: Բայց դա ռադիոընկերության գործն է: Ընկերության այժմյան տնօրենի Ստեփան Զախարյանի օրոք երբեր միշտ պաշտպան է եղել հասարակական-քաղաքական բոլոր կարծիքների համար: Կտրուկ փոփոխությունների դեպքում որպես քաղաքական մեկնաբան ես այլեւս հանդես չեմ գա»:

«Առավոտ» օրաթերթի երեկվա համարում այդ ողբերգական պատահարի մասին իր կանխատեսումներով լրագրող Լիզա Ճաղարյանը ցավով գրում է, որ հասարակական կարծիքի հանդեպ այդ բացահայտ արհամարհանքը արդյոք ինչ-որ ծանր խաղ չէ՞ եւ հարված նախագահի՝ որպես բեկնածուի վարկին: Մենք փորձեցինք դրա պատասխանը ստանալ նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Լեւոն Զուրաբյանից: Նա սկզբում առարկեց, որ այդ տեսակ բաներից վարկը չի նվազում է տուժել, սակայն հետո սխալված եղավ համաձայնել, որ հասարակական կարեւորություն ունեցող նման խնդիրը, անշուշտ, ազդեցություն կգործի:

ԿՐԹԱԿԱՆ

Աջափնյակի նորաստեղծ վարժարանը կրնդունի առաջին սաներին

Նոր ուսումնական տարում իր առաջին սաներին կընդունի Ս. Շահումյանի անվան նորաստեղծ դպրոցը (վարժարան), որը գտնվում է Երեւանի Աջափնյակ թաղամասի թիվ 122 դպրոցի առանձին մասնաշենքում: Վարժարանի տնօրեն, Երեւանի պետհամալսարանի փիլիսոփայության, պատմության ամբիոնի դասախոս, փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու Գագիկ Սեյրանյանից տեղացանք կրթարանի առանձնահատկությունների, ներքին առօրյայի, աշակերտական եւ դասախոսական կազմի ընտրության առնչվող հարցերի պատասխանները:

Վարժարանն ունենալու է 3 բաժանմունք՝ հումանիտար, բնագիտական, ֆիզմաթ, նախատեսվել է աշակերտների համար նախապատրաստված ամառվա դասընթացներ ծառայելու նպատակով, ինչպես նաեւ աշակերտներին առավելագույնս նախապատրաստել բուհ ընդունվելու համար: Աշակերտական կազմի ընտրությունը պայմանավորված է 9-րդ դասարանցիների ընդունելության արդյունքներից: Դպրոցում մասնագիտական խորացված ուսուցումից բացի կուսուցանվեն փիլիսոփայություն, տրամաբանություն, իրավունք, համակարգչային տեխնիկա, տնտեսագիտություն եւ այլ առարկաներ: Տնօրենի նախաձեռնությամբ բանակցություններ են տարվում Հռոմեական դեսպանության հետ, հումանիտար լեզվի եւ ճշակույթի դասավանդման առողջությամբ: Դպրոցում դասավանդելու են Երեւանի պետհամալսարանի դասախոսները: Ըստ տնօրենի, դա մի կողմից կապահովի ընդունելության ճշգրտությունների նախապատրաստումը, մյուս կողմից աշակերտներին հնարավորություն կընձեռի ծանոթանալ բուհի դասավանդման մեթոդիկային: Ուսման վարձը տարեկան կկազմի 300 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ: Վարժարանի կանոնադրության համաձայն վճարից կազատվեն զոհված ազատամարտիկների եւ երկկողմ ծնողազուրկ երեխաները: Բազմազավակ ընտանիքի երեխաներից վարձավճար գանձվելու է զեղչով, իսկ լավագույն արդյունք ցույց տվող աշակերտներին սահմանված է կրթաթոշակ:

Վարժարանում գործելու են սպորտային խմբակներ, հանդիպումներ են լինելու գիտության, արվեստի ու գրականության ներկայացուցիչների հետ: Մեծ ուշադրություն կդարձվեն մասնագիտական կողմնորոշման հարցերին, որում կօգնեն հանդիպումները բուհերի եւ նրանց ստորաբաժանումների ղեկավարների հետ: Դպրոցի հովանավորն է «ԱՐԳ-92» ՍՊ ընկերությունը, որի նախագահը նաեւ դպրոցի հիմնադիր անդամն է:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿ

Հացահատիկը դեռեւս Հայաստան չի տեղափոխվել

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Օրեր առաջ տեղեկացրեցինք, որ Վրաստանի Քարում քաղաքում կառանցել է Հայաստանի համար ցորենով բեռնված նավ: Փաստի թղթակիցը «Այրում» կայարանից տեղեկացավ, որ օգոստոսի 21-ի դրությամբ, հանրապետություն հացահատիկի մեծ հոսք չի եղել: Վերջին երեք օրում հանրապետության առաջին կայարան է մտել ընդամենը 123 վագոն ցորեն, որից երկու վագոնը՝ սերմացու: Վրաստանի երկաթուղում երբեմն էլեկտրաէներգիայի անջատումներ են լինում եւ Հայաստան բեռներ տեղափոխելու համար անհրաժեշտ է լինում շոգեքարշ ուղարկել: Փոփոխություններ չկան նաեւ մարդատար գնացքների ժամանակացույցում: Առաջվա պես չի գործում Երեւան-Այրում, աշխատում է լոկ Այրում-Վանաձոր էլեկտրագնացքը:

Ե՞րբ է աշխատանքը դառնում սաժ

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Աշխատանքային գործունեության միայն այն ժամանակահատվածն է համարվում սաժ, որի ընթացքում գործատուն սոցապ մարմիններում գրանցված է եւ կատարում է պետական սոցիալական ապահովագրության մուծումները: Համաձայն ՀՀ սոցապ. զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժերի եւ փախստականների հարցերի նախարարության տեղեկացվության, եթե ինչ-ինչ պատճառներով նման մուծումներ չեն կատարվել, ապա աշխատանքային գործունեության այդ ժամկետները աշխատողի համար չեն դիտվում որպես աշխատանքային սաժ:

ՀԵՐՔՈՒՄ

Անդրանիկի աճյունի հայրենադարձության հարցը ամենեւին էլ լուծված չէ

Անդրանիկի աճյունի հայրենադարձության մասին Նոյյան Տապանից օգտվելով մեր տված նյութը մեծ հուզում է առաջացրել ֆրանսահայ գաղութում եւ դա բնական է: Հայրապետական պատվիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Գյուտ Արքազանի հերքումը, որն ստացել ենք երեկ, բացատրում է այն ամենը, ինչը կապված է ֆրանսիական կողմի հետ: Ինչ վերաբերում է հարցի «այս» կողմին, ակնկալում ենք «Զորավար Անդրանիկ հայոց համազգային միության» նախագահ Նորայր Մուշեղյանի բացատրությունը, որը հիմք էր հանդիսացել Նոյյան Տապանի լրատվության համար:

Մեր ձեռքն անցաւ «Ազգ» օրաթերթի 1996 օգոստոս 13-ի համարը, որուն մէջ «Երեվան, 12 օգոստոս, Նոյյան Տապան» կը յայտարարէ, թէ «հաղթահարվում են Զորավար Անդրանիկի աճյունը Հայաստան տեղափոխելու վերջին արգելքները»:

Յօդուածը՝ «Զորավար Անդրանիկ»-ի աճիւնին Փարիզէն Հայաստան փոխադրելու նախաձեռնութեան վերաբերեալ՝ պատմականը կ՚ընէ 1990-ին ստեղծուած օրինական դժուարութեան ու այդ առթիւ մեր դատապարտութեան:

Այնուհետեւ, «յօդուածագիր»ը կը փորձէ այժմէականացնել խնդիրը ու զայն այնպէս կը ներկայացնէ, թէ այսօր փոխադրութեան բոլոր դժուարութիւնները կը թուին յաղթահարուած ըլլալ եւ թէ «Արեւմտեան Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Գյուտ արքազանը հավաստիացրել է, որ Ֆրանսիայում այդ հարցի կապակցությամբ արգելքներ չեն լինի»:

Ներկայիս կը յայտարարենք, թէ մենք 1990-ի դատավարութենէն ի վեր, ո՛չ մէկ առնչ այս առնչութեամբ խօսակցութիւն ունեցած ենք ո՛չ ոքի հետ եւ ո՛չ մէկ յայտարարութիւն ըրած ենք այս խնդրոյն վերաբերմամբ:

Այս առթիւ, խօսիլ կ՚ազդարարենք ըսելով թէ ոչ ոք իրաւունք ունի մեր անունով որեւէ յայտարարութիւն ընել: Եթէ հարկ ըլլայ խնդրի մը շուրջ հաստատում կամ հաղորդում մը ընել, անձնապէս կը կատարենք զայն հանգամանօրէն:

Քիչ մը լռութիւն հարկաւոր է ուենալ՝ պատասխանատու ձեռնարկներու նկատմամբ եւ պէտք է զգուշանալ ընթերցողը շփոթի առաջնորդող արտայայտութիւններէ:

Աւելորդ չենք նկատեր այս առթիւ կրկին անգամ հաստատել, թէ մենք կը յարգենք ֆրանսական արդարադատութեան տուած վճիռը, ու Անդրանիկի աճիւնին փոխադրութեան պարագային՝ մենք հետամուտ կը մնանք գործադրութեան՝ վճիռով արտայայտուած տրամադրութիւններուն:

ԳՅՈՒՏ ԱՐՔԵՊՍ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Հայրապետական

Պատուիրակ Եւրոպայի

Առաջնորդ Հայոց Փարիզի

Զարգանում է Հայաստանի եւ Չինաստանի բանկային համակարգերի համագործակցությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 10-15-ը Չինաստանում էր գտնվում ՀՀ ԿԲ պատվիրակությունը՝ բանկի փոխնախագահի, բանկային վերահսկողների Բազելյան միջազգային կոմիտեի Անդրկովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրների տարածաշրջանային խմբի խորհրդի նախագահ Ռուբեն Վարդանյանի գլխավորությամբ: Այցը այս տարվա մայիսին ՀՀ ԿԲ նախագահ Բ. Ասատրյանի կողմից Պեկինում ստորագրված համաձայնագրի իրականացման առաջին գործնական քայլն էր:

ՀՀ ԿԲ լրատվական կենտրոնից հայտնեցին, որ պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունեցել Չինաստանի ժողովրդական բանկի փոխնախագահի, դրամավարկային քաղաքականության եւ հետազոտությունների վարչության, կադրերի վարչության աշխատակիցների, բանկին կից գործող ուսումնական կենտրոնի ներկայացուցիչների հետ: Քննարկվել են փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք հարցեր:

Չինական կողմը պատրաստ է գնահատել ՀՀ ԿԲ կուտակած փորձը եւ ծանոթություն հայտնել տեղում ծանոթանալ ՀՀ ԿԲ գործունեության առանձնահատկություններին: Նախնական պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել տեղեկատվության փոխանակման, մասնագիտական մերձդաշտանական ճանաչողական ֆինանսավորման, ինչպես նաեւ բանկային մասնագետների փոխայցելությունների վերաբերյալ:

120 հազար խոտաբարդ մեծ փայտ՝ «Ձմեռ-97»-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ձմեռ-97» ծրագրի շրջանակներում բնակչությանը վառելափայտով ապահովելու համար արդեն ռուսակիցված են «Հայանտառ» պետական ձեռնարկության անկյունները:

Երբ նկատի ունենանք միջնորդական տարիներին հանրապետության էներգետիկ ճգնաժամը, վառելափայտի բավական ցածր տեսակարար կշիռը՝ 0,004 տոկոս, ապա վերջին տարիներին այն անհամեմատ ավելացել է՝ հասնելով մինչեւ 6 տոկոսի: Մոտավոր հաշվարկներով, ներկայումս հանրապետության վառելափայտի տարեկան պահանջարկը կազմում է 1 մլն խոր. մետր:

«Հայանտառ» ՊՁ տնօրեն Արմեն Հովհաննիսյանը Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց, որ հանրապետության անտառային ռեսուրսները ներկա վիճակում թույլ են տալիս բավարարել այդ պահանջարկը: Միեւնույն ժամանակ, անտառային ճանապարհների բացակայությունը, տեխնիկական անապահովվածությունը ու օբյեկտիվ այլ հանգամանքներ արգելք խոչընդոտ են մեծածավալ աշխատանքների իրականացման համար:

Նշվեց, որ կառավարության կողմից հաստատված պլաններով «Ձմեռ-97» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է առաջիկայում հատել 120 հազ խոր. մետր վառելափայտ, որը կազմում է պահանջարկի միայն 10-12 տոկոսը:

Տեղափոխման եւ իրացման ծախսերի հետ կապված 1 խոր. մետր վառելափայտը կարժենա 2000-4000 դրամ: Ընդ որում, երբ, անտառտնտեսությունների հսկողության ներքո, հաշիվ-ապրանքագրերով, գնորդն ինքն է հատել-դարսատել վառելափայտը, ապա դրա 1 խոր. մետրն կվճարվի 1200 դրամով:

Համաձայն տեղում հաշիվ-ապրանքագրերով վառելափայտի վաճառք կարող է կատարվել սեղանինին 1 խոր. մետրը 2000 դրամով:

Վառելափայտը սահմանված գնից 10 տոկոս զեղչով կվաճառեն Գորիսի, Թումանյանի, Մեղրու, Նոյեմբերյանի, Տավուշի, Լալվարի անտառտնտեսությունները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 2 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

անդրադարձ

ԶՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հիշելով Վիկտոր Համբարձումյանին

Հայրենի հողին հանձնեցինք կյանքի մեծ մասը բուն Հայաստանում ապրած ու գործած մեր վերջին մեծերից Վիկտոր Համբարձումյանին: Նրա մեծությունը հաստատվեց կենդանության օրոք, իսկ վերահաստատումը նոր է սկսվելու: Գրվելու են հուշեր, հրապարակ են գալու նոր հատորներ նրա գիտական սխրանքի, աշխարհընկալման, հանրային ու պետական գործունեության, հայրենասիրության ու մարդ-քաղաքացու նրա ըմբռնումների վերաբերյալ: Չի բացառվում, որ պատմական փաստի պարկեշտ օգտագործման հանդեպ այսօր նկատվող քամահրանքը կհանգեցնի աղավաղումների, չափազանցությունների եւ, ի վերջո, Համբարձումյան-մարդու եւ գիտնականի կերպարի թերարժեքավորմանը:

Ուստի, կարծում եմ, չափազանց կարեւոր է, որ գրավոր ու բանավոր հուշապատումների հեղինակները վերստուգեն իրենց հիշողությունը եւ խղճով չարժեն իրենց գրիչը:

Ինձ բախտ է վիճակվել ամբողջ վեց օր շփվել Վիկտոր Համբարձումյանի հետ այն օրերին, երբ նա հրավիրվել էր Ֆրանսիա Գիտությունների ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ ընտրվելու առիթով: Սովետական Միությունից ընտրվել էր եւս երեք ակադեմիկոս՝ Նիկոլայ Սեմյոնովը, Լեոնիդ Սեդովը եւ Սերգեյ Սոբոլեւը: Դիպլոմները հանձնելու արարողությունը տեղի ունեցավ 1979 թ. ապրիլի 2-ին, ակադեմիայի դահլիճում: Ներկա էին ութ երկրներից ընտրված 29 գիտնականներ: Նրանց բոլորի գիտական ծառայությունների մասին տրված էր ակադեմիայի հրատարակած նկարազարդ գրքույկում: Վիկտոր Համբարձումյանի մասին գրված էր հետեւյալը. «Նա Հայաստանում գտնվող Բյուրականի աստղադիտարանի տնօրենն է: Նրա բազմաթիվ եւ կարեւոր աշխատությունները հիմնականում վերաբերում են աստղաֆիզիկային, աստղագիտությանը եւ կոսմոգոնիային»: Սակայն նախորդ օրը Փարիզի ամենաազդեցիկ թերթերից մեկը «Լը Մոնդը» զետեղել էր անծանոթ հեղինակի խիստ այլատու, զրպարտիչ մի հոդված Համբարձումյանի դեմ, որն իբր իր գիտական թռիչքը սկսել էր «յուրացնելով» հնդիկ աստղագետ Չանդրասեքարի գաղափարները: Առաջ անցնելով ասեմ, որ նույն թերթը առանց որեւէ խմբագրման տպագրեց Համբարձումյանի հիմնավոր ու համոզիչ հերքումը, որտեղ ցույց էր տրվում, որ ինքը երկու տարի ավելի վաղ այդ մասին արդեն հրապարակել էր համապատասխան հոդվածներ գիտական պարբերականներում:

Ինչ վերաբերում է երկրորդ մեղադրանքին, որ իբր Վ. Համբարձումյանը հանդես չէր եկել Յուրի Օռլովի պաշտպանությամբ, այդ հարցին անդրադարձել էր Հենրիկ Լիլոյանը ԳԱԱ պաշտոնաթերթ «[illegible]»-ում (1994 թ. հուլիս, թիվ 10) տպագրված իր հարցազրույցում: Միայն ավելացնեմ, որ Համբարձումյանը չէր կարող ասել, թե ինքը «Մոնդի» հոդվածը չի տեսել, սակայն լսել է, որ «լավ էին գրել»: Չէր կարող այդպես արտահայտվել, որովհետեւ իմ ուղարկած երկու օրինակներն էլ նա ժամանակին ստացել էր:

Պատմական անաչառությունը պահանջում է հիշատակել նաեւ այն փաստը, որ ապրիլի 2-ին Ֆրանսիայի ակադեմիայի շենքի առջեւ հավաքված ցուցարարների մեջ հայտնվել էր մի հայ երիտասարդ, որի անունը չեմ ուզում տալ, քանզի համոզված եմ, որ նա էլ այսօր սգում է մեծանուն հայի հիշատակը: Կամարի տակով անցնելու պահին մեր հայացները իրար հանդիպեցին եւ ես ինձ թույլ տվեցի իմ վերաբերմունքն արտահայտել անքաղաքավարի եղանակով, որին անդրադարձել էր Փարիզում ֆրանսերեն լույս տեսնող «Հայաստան» ամսագիրը 1979 թ. մայիսյան համարում (թիվ 40, էջ 23)՝ զետեղելով հոդված «Վիկտոր Համբարձումյանի գործը» խորագրի տակ եւ մեկ լուսանկար: Կից տեքստում գրված էր. «Երկուշաբթի, 1979 թ. ապրիլի 2-ին Գիտությունների ակադեմիան հանդիսավոր նիստով ընդունում էր 70 (իրականում այդ օրը 29 հոգի էին ներկա) նոր անդամների: Դրանց թվում էր Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի նախագահ եւ համայն աշխարհի հայերի պարծանք Վիկտոր Համբարձումյանը... Հերթը գալիս է Ռուբեն Սահակյանին՝ ՍՍՀՄ դեսպանության առաջին խորհրդականին եւ ինչ-որ չափով Հայկական ՍՍՀ ներկայացուցչին: Նա կանգ է առնում, կարդում մի երկու գրություն, թխում գեղնին եւ շարունակում իր ճանապարհը»: Պետք է ասեմ, որ քաղաքական նշաններ հետապնդող այդ ցույցից երկու օր հետո Ֆրանսիայի մի քանի ճանաչված գիտնականներ, որոնցից մեկը՝ Պեկերը եղել էր Բյուրականի աստղադիտարանում, հանդիպում ունեցան Վ. Համբարձումյանի հետ ակադեմիայի շենքում: Ականավոր գիտնականը որոշ տատանումներից հետո համաձայնվեց տեսնվել նրանց հետ եւ ցույց տալ, որ իր գործընկերներն ապակողմնորոշված են: Մասնավորապես, Յուրի Օռլովի կապակցությամբ նա պատմեց, թե ինչպես ինքը ընդառաջելով ակադեմիկոս Արտեմ Ալիխանյանի թախանձագին խնդրանքներին, օգնել էր, որ Օռլովն ընտրվի Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ, այն հաշվով, որ նա հաստատվեր Երեւանում եւ աշխատեր ֆիզիկայի ինստիտուտում, եւ թե ինչպես վերջինս, ակադեմիա մուտք գործելուց մեկ ամիս հետո մոռանալով իր խոստումը, վերադարձավ Մոսկվա եւ զբաղվեց գործերով, որոնց մասին Համբարձումյանը գաղափար չուներ: Զրույցի ընթացքում, որին մասնակցում էր նաեւ դեսպանատան երկրորդ խորհրդական Յուդինը, որպես թարգմանիչ, Վիկտոր Համբարձումյանը դիմեց իր գործընկերներին հետեւյալ հարցով. «Այդ ինչպես է, որ դուք նույն եռանդը հանդես չեք բերում, որպեսզի դատապարտեք մեկ եւ կես միլիոն հայերի դեմ իրականացված ցեղասպանությունը եւ խոսք չեք առնում ինձ զրպարտող հրապարակման առիթով»: Ակադեմիկոս Պեկերն ասաց, որ թող ինքը՝ Համբարձումյանը գրի պատասխանը եւ այն կտպագրվի նույն թերթում: Համբարձումյանը կասկած հայտնեց, բայց բարեբախտաբար այդ պատասխանը տպագրվեց, ինչպես վերեւում ասվեց, «Մոնդի» ապրիլի 8-9-ի համարում, երբ Համբարձումյանն արդեն վերադարձել էր Հայաստան:

Կուզեի հիշել նաեւ, որ երկու օր հետո, ապրիլի 4-ին, Ֆրանսիայի նորընտիր ակադեմիկոսը կրկին այցելեց ակադեմիայի դահլիճ այս անգամ արդեն ներկա գտնվելու հայ նկարիչ Գառզուի (Գառնիկ Զուլումյանի) Գեղարվեստի ակադեմիա ընդունվելու հանդիսությանը, լուսանկարվելով իր անվանի հայրենակցի հետ: Հիրավի, զարմանալի զուգադիպություն, երկու հայորդի, մեկը Հայաստանից, մյուսը՝ Ֆրանսիայից, միաժամանակ արժանանում էին իրենց ստեղծագործության բարձր գնահատականին համաշխարհային գիտության ու մշակույթի այնպիսի կենտրոնում, ինչպիսին Փարիզն է:

Այդ բացառիկ դեպքը, բարեբախտաբար, արձանագրվել է այն լուսանկարում, որը սիրահոժար տրամադրում եմ թերթին՝ առաջին անգամ հրապարակելու համար:

Իմ մեկ այլ հուշ կապված է Համբարձումյանի հացադուլ հայտարարելու հետ: 1990 թ. սեպտեմբերի 18-ն էր: 82-ամյա գիտնականը իր ծննդյան օրը շարունակում էր հացադուլը Մոսկվայի «Մոսկվա» հյուրանոցի համարներից մեկում: Ժամը 15-ին մոտ նա զանգահարեց ակադեմիայի իր ընդունարան: Լսափողը վերցրեց արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն ակադեմիկոս Գագիկ Սարգսյանը եւ խնդրեց, որ ես մի պահ լսեմ Համբարձումյանին, մինչեւ որ ինքը նորից կմոտենա: Ես շնորհավորեցի Համբարձումյանին ծննդյան օրվա առթիվ եւ ցավ հայտնեցի, որ նա այդ պայմաններում է գտնվում իր ծննդյան օրը, խնդրեցի չհուսահատվել եւ չվտանգել իր առողջությունը: Անկեղծ ասած, զարմացա, որ նա ի պատասխան խրոխտ ձայնով ասաց հետեւյալը. «Ես ինձ լավ եմ զգում, մենք չպետք է ընկճվենք, չպետք է հուսահատվենք»: Լսափողը տալով Գ. Սարգսյանին, ես անմիջապես գնացի տուն: Ողջ երեկո փորփրում էի իմ անձնական արխիվը, թերթեցի բոլոր տպագիր նյութերը, լուսանկարները, վերհիշեցի «Մոնդի» չարաբաստիկ հոդվածը եւ Համբարձումյանի պատասխանը: Եվ այն, ինչ վաղուց հասունացել էր, հանձնեցի թղթին.

«Սույնով հայտնում եմ, որ այսօրվանից՝ 1990 թ. սեպտեմբերի 19-ից (արդեն գիշեր էր) ես ինձ իրավունք եմ վերապահում դադարեցնելու իմ 36-ամյա ստաժը ԽՄԿԿ շարքերում, չցանկանալով թեկուզ նվազագույն չափով կիսելու այն պատասխանատվությունը, որ կրում են այդ նույն կուսակցության բարձր եւ միջին օղակի ղեկավարները խորհրդային երկրում տիրող աղաղակող անօրինականության համար: Մասնավորապես, ժողովրդական պատգամավոր, ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումյանի կյանքի եւ հետագա ճակատագրի նկատմամբ կուսակցության գլխավոր քարտուղարի կողմից դրսեւորվող անտարբերությունը զրկում է ինձ հուսալու, որ կուսակցությունն ընդունակ է ինքնամաքրման»:

Ստիպված եմ բացատրել գրածս: Հացադուլի օրերին բարեկամներիս ու գործընկերներիս հետ մտքեր փոխանակելու ընթացքում, ես կասկած էի հայտնում, թե Գորբաչովը կայցելի Համբարձումյանին եւ նրան կհամոզի դուրս գալու այդ վտանգավոր վիճակից, ինչ-որ բան կառաջարկի Ղարաբաղի հարցն արդար լուծելու համար: Դա, ինչպես հայտնի է, տեղի չունեցավ:

Վերջում կուզեի խոստովանել, որ ես երախտապարտ եմ Վիկտոր Համբարձումյանին այն բանի համար, որ նրա անունը առավել ճանաչելի դարձրեց մեր ժողովրդին համայն աշխարհին, եւ հետո, որ հենց նրա «դեպքը» ինձ օգնեց դիմելու այն քայլին, որի հետեւանքով ահա վեց տարի է, որ ես ինձ զգում եմ ազատ մարդ իմ հայրենիքում՝ Հայաստանում:

Նաեւ, որ վերջապես, պատմաբանը կարող է իր ազգի, իր պետության ու ժողովրդի ճակատագրի պատմությունը գրել անկուսակցական դիրքերից, հետեւելով պատմականության սկզբունքին:

ՌՈՒԲԵՆ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ_ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Ուրուգվայի «Ռադիո Արմենիան» եւ պատմության պետթանգարանը

Իր գոյության ընթացքում Հայաստանի պատմության պետական թանգարանն ականատես է եղել բազմաթիվ նվիրատվությունների: Դրանց մեջ զգալի տեղ են զբաղեցնում այն առարկաները, որոնք խորհրդանշում են մեր պատմության այնպիսի մի բարդ ժամանակաշրջան, ինչպիսին խորհրդային տարիներն էին: Անցյալը հասկանալու համար մենք առաջին հերթին դիմում ենք այն նյութական արժեքներին, որոնք ոչ միայն բնորոշ են տվյալ ժամանակաշրջանին, այլեւ խորհրդանշում են այն:

Այս առումով օրինաչափ է, որ հայրենիքի պատմության խորհրդային տարիներին սփյուռքի բազմաթիվ նվիրատուներ նվերի մեջ օգտագործում էին խորհրդանիշեր, որոնք բնորոշում էին այդ ժամանակաշրջանը: Սակայն դա կատարվում էր ոչ այնքան քաղաքական նկատառումներով, որքան զուտ հայրենասիրական ձգտումով նպաստ ունենալով պահպանել հայրենիք-սփյուռք կապը:

Այդօրինակ նվերների թվին են պատկանում տարբեր հոբելյանների առիթով ուրուգվահայ համայնքի հայրենիքին արված նվիրատվությունները, որոնք կատարվել են 53-ամյա «Ռադիո Արմենիա» կազմակերպության եւ նրա հիմնադիր-տնօրեն, այժմ հանգուցյալ Հարություն Ռուբինյանի նախաձեռնությամբ:

1968 թվականին Հայաստանի պատմության պետական թանգարանին մշտական պահպանության հանձնվեցին Երեւանի 2750-ամյա տոնակատարության առիթով ուրուգվահայ համայնքից քաղաքային խորհրդի ստացած հուշանվերները:

20x30 սմ մակերեսով արծաթյա թիթեղի ձախ կողմում ամրացված են երեք ոսկի զինանշի հասկ փնջով եւ երեք ոսկի խաղողի ողկույզ տերեւներով: Թիթեղի մնացած ամբողջ մակերեսին արված է ոսկեսառ հետեւյալ մակագրությունը.

Երեւան հայոց փառքի
Լույսի եւ յույսի մայրաքաղաք
Հազար ողջույն 2750 ամեակին
Ռադիո Արմենիա եւ իր ունկնդիրները
Մոնթեվիդեօ-Ուրուգուայ սեպտեմբեր-1968

Հուշանվերն ուղեկցվում է մի գեղեցիկ ձեւավորված հուշագիր-փաստաթղթով՝ բոլոր նվիրատուների, այդ թվում նաեւ մեծ բարեգործ Ալեք Մանուկյանի ստորագրություններով:

Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի ֆոնդերում է պահվում ուրուգվահայ համայնքի մեկ այլ նվեր, որ մշտական պահպանության է հանձնվել 1971 թ. ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի կողմից: Նվիրատվությունը կատարվել է Հայաստանի խորհրդայնացման 50-ամյակի կապակցությամբ: Հազվագյուտ չափի (60x30) ամենախոշոր բնական հանքաքարի վրա 50 ոսկյա աստղերից կազմված երկաթե կիսաշրջանի մեջ ոսկե տառերով արված է «Հայաստան» մակագրությունը բացառիկ գեղեցիկ թռչնաձեւ գլխատառով: Քարի ստորին մասը զարդարում են արծաթյա Մասիսները: Պատվանդանի վրա նույնպես ոսկե տառերով արված է հետեւյալ մակագրությունը.

Փառք ոսկե յիսնամեակին
1920 նոյեմբեր 29-1970
Ռադիո Արմենիա եւ իր ունկնդիրները
Մոնթեվիդեօ-Ուրուգուայ

Չնայած հուշանվերը կրում է խորհրդային տարիների դրոշմը, բայց կատարված է ազգային ավանդների բնորոշ ոճով եւ ունի բարձր գեղարվեստական արժեք:

1995 թ. այցելելով թանգարան, Ուրուգվայի քաղաքացի տիկին Պետրոսյան-Մինասյանը հայտնեց, որ հուշանվերը պատրաստվել է իր ամուսնու ուրուգվահայ նկարիչ Պետրոս Պետրոսյանի էսքիզով: Վերջինիս Հայաստանին նվիրված կտավը նույնպես պահվում է մայր թանգարանում:

1995 թ. «Ռադիո Արմենիան» նշեց իր 60-ամյակը: Իր գոյության վեց տասնամյակի ընթացքում նա չի սահմանափակվել սոսկ լրատվական գործունեությամբ: Նրա բարեգործական նախաձեռնությունները սահման չեն ճանաչում, ապացույց են այն, որ հայրենակիցները օգնության կարիք ունեն, լինի Մայր հայրենիքում, թե գաղթօջախներում: Իսկ ուրուգվահայ համայնքում այն ոգեշնչող է հայապահպանման ծառայող բոլոր օջախների հիմնադրման (Սուրբ Ներսես Շնորհալի եկեղեցին, Ներսիսյան Ալեք Մանուկյան վարժարանը եւ այլն):

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության ամենաակտիվ անդամներից մեկը լինելով, տարիներ շարունակ համագործակցելով նրա հանգուցյալ նախագահ, մեծ բարերար Ալեք Մանուկյանի հետ, «Ռադիո Արմենիան» մշտապես իր մասնակցությունն է բերել սփյուռքում հայապահպանման գործին: Իսկ Հայ Առաքելական եկեղեցուն մատուցած մեծ ծառայությունների համար արժանացել է Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի ամենաբարձր գնահատականին:

«Ռադիո Արմենիա» կազմակերպության ծավալած գործունեության արդյունքն էր, որ Մոնտեվիդեոյի հրապարակներից մեկը անվանակոչվեց «Հայաստան», եւ մեծ շուքով, Ուրուգվայի պետական նշանավոր գործիչների ներկայությամբ, այնտեղ բացվեց Հայաստանը խորհրդանշող հուշարձանը:

Նվիրատվությունները թանգարանին շարունակվում են առ այսօր: Հրաժարվելով իրենց համար թանկ մասունքներից եւ դրանք ի պահ տալով ազգային թանգարանին, նվիրատուները խոր գիտակցում են, որ դա ոչ միայն գալիք դարերի համար պահպանելու, այլեւ սերունդներին ազգային հպարտության ոգով դաստիարակելու լավագույն ուղին է: Նրանց համար հայրենիքը մեկն է, այն վեր է ամեն ինչից, իսկ թանգարանը տվյալ դեպքում, դառնում է հայրենիքի յուրատեսակ խորհրդանիշը:

ԱՐՄԵՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
ավագ գիտաշխատող

ԱԶԳ

միջազգային

Տակավին չեն մոռացվել Նյու Յորքում տեղի ունեցած հանդիսությունները՝ նվիրված պատմության մեջ ամենամեծ եւ ամենաազդեցիկ միջազգային կազմակերպության 50-ամյակին, որին մասնակցում էին նրա գրեթե բոլոր անդամ պետությունների ղեկավարները.

Թվում էր, թե ՄԱԿ-ի նման խաղաղությունը, ընդհանրապես, զանկանում է հաստիքների ընդլայնում, նոր գրասենյակներ նոր աշխատակիցներ։ Այժմյան գլխավոր քարտուղարը համառորեն է վերջիններին։ Ուստի, ինչպես նաեւ այլ պատճառներով, ՄԱԿ-ին սպառնում է ամենազգալի փոփոխությունը հաստիքային ցուցակում՝ գլխավոր քարտուղարի։

անդամներ եւ 10 փոխարինող անդամներ, որոնց տեղերի համար ներկայում կանգնած են մնացած 180 երկրները, որոնք խմբավորված են «Հյուսիսային գանցերում»:

Նրա հինգ մշտական անդամները, բացառությամբ ԱՄՆ-ի, համաշխարհային գերակշռող ուժեր չեն, ինչպիսին 50 տարի առաջ էին։ Անգ-

Բուտրոս-Ղալիի չխոստումը մեյնել այդ փոփոխությունները, մասնավորապես՝ Իսրայելի քննադատությունը, եւս մի պատճառ է ԱՄՆ-ի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հակամարտության։ Հանրապետական կուսակցությունը պահանջում է Բուտրոս-Ղալիի անհապաղ պաշտոնաթողությունը, իսկ նախագահ Քլինթո-

ՄԱԿ-ը XXI դարի նախաշեմին

Բուտրոս-Ղալիի ճակատագիրը կվճռվի սեպտեմբերին

պաշտոնն շարժվում է միջազգային ջերմով։ Սակայն այդ հաղթանակությունը խաբուսիկ եղավ։ Ոչ ոք չէր կարծում, թե ՄԱԿ-ին, հատկապես նրա գլխավոր քարտուղարին լուրջ հակամարտություն է սպասում, այն է ԱՄՆ-ի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Բուտրոս-Ղալիի միջեւ։ Այսօր Ղալին ամերիկացիներին դուր չի գալիս։ Ավելին, ՄԱԿ-ի ամենախոշոր անդամը սպառնում է ՄԱԿ-ում օգտագործել իր վետոյի իրավունքը, եթե Բուտրոս-Ղալին պաշտոնավարում չթողնի։ Սա ՄԱԿ-ի 50-ամյա պատմության մեջ աննախադեպ իրադարձություն է։

Բուտրոս-Ղալին միջազգային իրավագիտության դոկտոր եւ Եգիպտոսի կառավարության նախկին նախարար, ՄԱԿ-ի վեցերորդ գլխավոր քարտուղար դարձավ 1992 թվականին։ Նրա լիազորությունների ժամկետն ավարտվում է 1996 թվականի վերջին, իսկ ՄԱԿ-ի կանոնադրում արդեն վաղուց են ճանաչված երեք ոչ կոնկրետ համակենտրոններ, ապա այն հատկանիշները, որոնք պետք է ունենա նոր գլխավոր քարտուղար։ Դիվանագետները համոզված են այն կարծիքին, որ կազմակերպության անհրաժեշտ է ուժեղ առաջնորդ, որը համաշխարհային համակարգության կարողի ականջ դնել ՄԱԿ-ի ձայնին, եւ որը կարող է կարգավորման հասնել կազմակերպության բյուրոկրատական խառնում։ Ընդ որում բոլորը համաձայն են, որ ՄԱԿ-ի ուժեղ գլխավոր քարտուղար չեն ցանկանա ոչ Վաշինգտոնը, ոչ Մոսկվան, ոչ էլ ազդեցիկ այլ պետություններ։

Նյու Յորքում ՄԱԿ-ի շենքը մի գավ Բաբելոն է։ Լավ օրավարձով միջանցքներ, վերելակներ եւ անցումներ, որտեղ ամերիկյան ոստիկանությունը բոլորին վախեցնող կարգուկանոն է սահմանել։ Ժամանակակից աշխարհի նախատիպը։

Օրակարգում փոփոխությունները են։ ԱՄՆ-ը կցանկանար զգալիորեն կրճատել ուռճացված բյուրոկրատիան։ Մենաշխ բազմիցս նշում էր ՄԱԿ-ի աշխատանքի անարդյունավետությունը մասնակից երկրների ֆինանսական ավելացման պատճառով։ Զարգացող երկրների միծամասնու-

ՄԱԿ-ի միջազգային ամենամեծ կազմակերպությունն է, որը չափեզոք մշակում է «Կոկա-կոլայի» եւ «Մակդոնալդսի» հետ։ ՄԱԿ-ում աշխատանքի աշխատում է 53589 մարդ։

ԱՄՆ-ը վճարում է ՄԱԿ-ի բյուջեի 25 տոկոսը։ Չինաստանը միայն 0,72 տոկոսը։ Սակայն, ինչպես հետեւանք, ԱՄՆ-ը ՄԱԿ-ի առաջ ունի աշխատանքի ամենամեծ պարտքը։ Նրա բյուջեն 1994 թվականին ծածկվել մեկ միլիարդ դոլար, ԱՄՆ-ը կազմակերպությանը պարտք է մնում 1,25 միլիարդ դոլար։ Դա հիմնականում խաղաղարար գործողությունների անցկացման համար ԱՄՆ-ի չվճարված անդամավճարն է։ Ի դեպ, Վաշինգտոնը դրանք համարում է նվազ արդյունավետ եւ մասամբ մեղադրում է անձամբ գլխավոր քարտուղարին, ում էլ իր միջոցներ չէ, որ դրսեւորում է անհրաժեշտ վճռականություն։ Իբր, այդ պատճառով է, որ աշխարհում ոստիկանական ֆունկցիաները ԱՄՆ-ի բանակը ստիպված է վերցնել իր վրա։ Սրվեսկ սենը հայտարարում են, որ առանց ՄԱԿ-ի բարեխոսության ԱՄՆ-ի կառավարության համար դժվար կլինի համոզել Սենատին եւ հարկատուներին այդպիսի վճարել ՄԱԿ-ի ծախսերը։ Իսկ այդ բարեկամությունը չի կարելի իրականացնել նախկին գլխավոր քարտուղարի հետ։

Անվտանգության խորհրդում 15 տեղ է, վետոյի իրավունքով 5 մշտական

վիան եւ Ֆրանսիան կորցրել են իրենց կայսրությունները եւ դարձել են եվրոպական համակարգության մի մասը։ Այսօրվա Ռուսաստանը ԽՍՀՄ-ը չէ, որից նա ժառանգել է Անվտանգության խորհրդի տեղը։ Չինաստանը այնքան էլ կարեւոր դեր չի խաղում համաշխարհային քաղաքականությունում։ Հետպատերազմյան 50 տարում մյուս պետությունները դարձան տնտեսապես եւ քաղաքականապես ավելի ուժեղ խաղացողներ, առաջին հերթին Գերմանիան եւ Ճապոնիան։ Ամերիկյան դիվանագետները կողմնորոշում արդեն վաղուց են հասկացել սա, որ ԱՄՆ-ը կուսարեր այդ երկուսին Անվտանգության խորհրդի մեջ մտցնելու գաղափարը։ Սակայն արմատական հավակնող Բրազիլիան, Հնդկաստանը, Ինդոնեզիան, Մեքսիկան, Նիգերիան եւ Հարավային Աֆրիկան պահանջում են, որ իրենց ձայները, որպես խոշոր գույն երրորդ աշխարհի պետությունների ձայն, նույնպես լսվեն Ախ-ում։ Այդ «ամենագործընկերի խորհրդում» չի կարելի անտեսել նաեւ Մերձավոր Արեւելք-Իսրայել կարեւոր փաստարկը։ ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Մադլեն Օլբրայթը միջազգային համակարգությանը ուղղված իր պաշտոնական նամակում հայտնել է, որ XXI դարում Անվտանգության խորհուրդը անհրաժեշտ է լայնացնել, չանցնելով 20 անդամների սահմանը։

նը նրան առաջարկեց եւս մի տարի մինչեւ 1997 թվականը, երբ կլրանա Բուտրոս-Ղալիի 75-ամյակը։ Սակայն Ղալին հրաժարվեց առաջարկությունից՝ ձգտելով այդ պաշտոնում մնալ եւս 4 տարի։ Բուտրոս-Ղալիի պնդմամբ, խնդիրն իր անձնական պաշտպանողականությունը չէ, այլ իրեն անհրաժեշտ է ժամանակ, որպես մի ամբողջ ՄԱԿ-ի բարեփոխման աշխատանք։ Բուտրոս-Ղալին համոզված է, որ ՄԱԿ-ի բյուրոկրատական ապարատի կրճատումը եւ խաղաղարար գործողությունների կառավարումը իր նախաձեռնածն է, այլ ոչ թե ԱՄՆ-ինը։ Նա ու իմը ուզում է անձամբ այդ գործը հասցնել մինչեւ վերջ։

Մինչ այդ Մ. Նահանգները արդեն սկսել է Ախ-ի մասնակից երկրներին համոզել ՄԱԿ-ում Բուտրոս-Ղալիի երկրորդ ժամկետի դեմ վետոյի իր իրավունքն օգտագործելու մասին։ Նոր թեկնածությունը առաջարկվում է Ախ-ի մշտական անդամ երկրների գաղտնի խորհրդակցությունների միջոցով, որոնք ներկայացնում Ընդհանուր ժողովին երաշխավորում են գլխավոր քարտուղարի թեկնածությունը։ Սակայն հինգ երկրներից երկուսը կողմ են Բուտրոս-Ղալիի թեկնածությանը. Ֆրանսիան, որտեղ ասում է, որ գլխավոր քարտուղար եւ Չինաստանը, որը համարում է, թե գլխավոր քարտուղարը եվրոպացի չպետք է լինի։ Ռուսաստանը, Գերմանիան եւ Ճապոնիան (վերջին երկու երկրները մտնում են Ախ-ի լայնացված կազմի մեջ) փորձում են դիվանագետ չեզոքություն։ Առայժմ Ամերիկայի հետ անվերապահորեն համերաշխ է միայն Մեծ Բրիտանիան։

Համաստորեն կարելի է ասել, որ այժմ ՄԱԿ-ը ապրում է իր կենսագործունեության ամենադժվար շրջաններից մեկը։ Հրաժարվել առայժմ նիրհում է, սակայն պետք է ենթադրել, որ կճայթի սեպտեմբերին ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի ամենամյա նստաշրջանում։ Արեւմտյան երկրները, հատկապես ԱՄՆ-ը, չեն համաձայնի իրենց շահերին չհամապատասխանող իրադարձության եւ կաշխատեն սանձը իրենց ձեռքը վերցնել։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՎԱԳՅԱՆ

ՀԱՐՑ

Մարս՝ կողմ եւ դեմ

Ինչպես գրել էինք անցյալ շաբաթ, ՆԱՍԱ-ի Ջոնսոնի տիեզերական կենտրոնի, Ստենֆորդի, Ջորջիայի եւ Մակգիլի համալսարանների հետազոտողներից կազմված խումբը հայտարարել է, որ մի երկնաքարի մակերեւույթի վրա գտել է մնացորդներ, որոնք կարող են լինել մանրէների բրածոներ, եւ ենթադրել է, որ Մարսի վրա կա կյանք։

ՆԱՍԱ-ի ղեկավար Դանիել Գոլդինն ասում է, որ կյանքի գոյության հնարավորությունը կստիպի հիմնովին վերանայել այդ մոլորակի հետազոտման Միացյալ Նահանգների ծրագիրը։ Ընթացիկ ծրագիրը, որը պլանավորում է ռոբոտների 10 թռիչք դեպի Մարս, հնարավոր է, որ վերագնահատվի եւ շեշտը դրվի Մարսից ժայռաբեկորներ բերելն առաջացնելու վրա, որ նախատեսված է 2005-ից ոչ շուտ։ Հյուստոնում, Ջոնսոնի տիեզերական կենտրոնից երկրաբանիկ Դեյվիդ Մակքեյը, որը ղեկավարում է հետազոտությունը, նշել է 4 փոխկապակցված փաստեր, որոնք հաստատում են խմբի եզրակացությունը։ Դրանցից են օրգանական մոլեկուլների անսովոր կառույցի հայտնաբերումը, կարբոնային միացությունները, որոնք կյանքի հիմքն են, եւ մի խումբ անսովոր հանքային ձեւեր։

Գիտնականներից շատերը պարզապես կասկածում են, որ հետազոտողները, բավարար փաստեր ունեն Մարսի վրա կյանքի գոյության եզրահանգումը պաշտպանելու համար։ Վիլյամ Շոփֆը Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիայի համալսարանի մի ծնեւթան, հրավիրեց Քոռնելի համալսարանի աստղագետ, գրող Կարլ Սագանի մի արտահայտած խոսքը. «Արտասովոր հայտարարությունները պահանջում են արտասովոր ապացույցներ»։ Համաձայն դրա, նա պնդում է, որ հետազոտողների խմբի ապացույցների որոշ կետեր շատ հեռու են արտասովոր լինելուց։ Նույնիսկ պարզ ձեւի կյանքի առկայությունը դժվար համոզիչ է։ Այն կարող է սխալ մեկնաբանություն լինել կամ էլ մի անողոքաբար գաղափարախոսական համազարկ՝ տրված ՆԱՍԱ-ի կողմից այն ժամանակ, երբ բոլոր ֆեդերալ գործակալությունները իրենց բյուջեները բավարարելու համար մրցակցության մեջ են։ Իհարկե, Մարսի վրա կյանքի գոյության հայտարարությունները վստահություն են ներշնչում հենց միայն նրանով, թե ինչ հեղինակության տեր մարդկանց կողմից են արվել։ Այդ գիտնականները, գլխավորապես ՆԱՍԱ-ից եւ Ստենֆորդի համալսարանից, «իրենց գործի վարպետներն են», իսկ գիտական ամսագրի յուրաքանչյուր էջ, որը տպագրում է նրանց հայտնագործությունները, նախքան շարվածքի հանձնվելը ենթարկվում է ուշադիր վերազննման։ Սակայն գիտնականները, նույնիսկ իրենք, հայտարարում են, որ վերջնական ապացույցը դեռ հայտնաբերված չէ։ Անտարկտիկայում գտնված Մարսից ընկած կարտոֆիլի չափերի երկնաքարը հետազոտելուց հետո նրանք գտել են տարբեր օրգանական մոլեկուլներ, հանքանյութեր եւ բրածոներ հիշեցնող մնացորդներ, որոնք կարող էին առաջանալ միկրոօրգանիզմներից։ Սակայն նույն այդ նյութերը կարող են լինել ոչ կենսաբանական գործընթացների հետեւանքներ։ Հեղինակների հայտարարությամբ, ապացույցներից յուրաքանչյուրն առանձին վերցրած կարող է ունենալ այլ՝ երկընտրանքային բացատրություն, սակայն ընդհանուր առմամբ, հիմնավոր ապացույցն այն է, որ «Մարսի վրա պարզ ձեւի կյանք» կա։ Սույն դատողության մեջ շատ անորոշություններ կան։ Երկնաքարը, լինելով ունի Մարսին հատուկ բնութագրեր, կարող էր հավանաբար ձեւով այլ տեղից հայտնվել։ Այն, հնարավոր է, որ ձեւավորված է եղել այնպիսի ջերմաստիճանի պայմաններում, որն անհնարին է դարձնում կյանքի գոյությունը։ Նրա մեջ գտնված մոլեկուլները, հնարավոր է, որ առաջացել են ոչ թե միկրոօրգանիզմներից, այլ սովորական քիմիական եւ երկնաբանական գործընթացներից, կամ էլ այդ քիմիական միացությունները կարող էին ներթափանցել ժայռաբեկորի մեջ՝ Երկրի վրա ընկնելուց հետո, Անտարկտիկայում եւ նույնիսկ լաբորատորիայում՝ աղտոտման հետեւանքով։

Ամենահավանականն ապացույցը կարող է լինել այն, որ փոքրիկ բրածո-յաձեւ մնացուկները, հնարավոր է, որ յուրացված շիղմի կամ այլ անօրգանական նյութերի բեկորներ են։ Սակայն հուշի առնելով եւ շատ արժանավորն հաստատելով մեր դարում գիտության միջազգայնորեն զարգացումը՝ ավելի խելամիտ կլիներ կասկածներ չանել։

«ԻՆՏԵՐՆԵՅՇՆԼ ՀԵՐԱԼԴ ՏՐԻԲՅՈՒՆ»

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Սարաեւոյի զաղտնի զետնուղին հարստացրեց զինվորականներին եւ մաֆիային

Քչերին էր հայտնի այն մասին, որ սերբերի կողմից ավելի քան երեք տարի պաշարված Սարաեւոյում եղել է զաղտնի զետնուղի։ Երբ Ռադովան Կարաջիչն իր վերահսկողության տակ առավ Սարաեւոյի «Բութմիր» օդանավակայանի թռիչքադաշտը, Բոսնիայի նախագահ Ալիա Իզեթբեգովիչը կարգադրեց օդակայանից զաղտնի զետնուղի փորել արտաքին աշխարհի հետ կապ հաստատելու համար։ Նախագահի որդին մշակեց հատակագիծը եւ 1993 թ. հուլիսին «Օրյենտ-ԴԲ» պայմանական անվանումն ստացած զաղտնի զետնուղին սկսեց գործել։ Սկզբնական շրջանում դրա նով տեղափոխվում էին միայն զենք ու

զինամթերք, ինչպես նաեւ մահմեդական ղեկավարներին։ Սարաեւոյի կյանք ղեկավարներին բնակիչներից շատերը չէին դիմանում ու պաշարման մղձավանջին եւ պատրաստ էին ամեն ինչ տալ, որպեսզի 800 մետրանոց նեղ զետնուղով դուրս գան մեռյալ քաղաքից։ Զետնուղին խիստ եկամտաբեր դարձավ տերերի համար։ Սկզբում քաղաքի կենտրոնական շուկայում զաղտնի զետնուղով ապրանքներ էին բերում, Սարաեւոյից դուրս էին բերում հաս կարեւոր վաճառքի անձանց, այնուհետեւ սկսեցին տեղափոխել նաեւ մյուսներին։ Մարդիկ իրենց կյանքը ավելացնելով վճարելու միջոցներ էին կանխավճարում։ Զետնուղին վաճառքի մասին գործեր էր զաղտնի մաֆիայի կողմից ու ձեռնարկված տոլորներով։

զեց պատերազմի տարիներին։ Զետնուղու երկար գտնվում էր Խորաձիցա բնակավայրում, իսկ այնտեղից հեռու կարելի է հասնել Իգմանի լեռը, որտեղից միակ ճանապարհը տանում էր դեպի պատերազմից զերծ աշխարհ։ Իգմանի Խորաձիցա-Սարաեւո երթուղին եւ հետադարձ ճանապարհը մշակված էին ամենայն մանրամասնությամբ եւ զաղտնի էին գիշերները։ «Օրյենտ-ԴԲ»-ի վարձակալումը զետնուղով անցնելու համար 35 հազար գերմանական մարկ։ Խորաձիցայի մոտակայքում ստեղծված պաշտոնական մարմին, որը զբաղվում է խոսել ժամանակ՝ դերասանների, պատերազմի, հայրենասիրության, մահմեդական

Բոսնիայի մասին։ Սարաեւոյի շրջափակման տարիներին նա դարձել է շատ հարուստ մարդ։ Չէ որ հենց մասնավոր կապակցությամբ դա էր պաշտոնական զետնուղով անվտանգության համար։ Բոսնիայի պատերազմի ավարտից հետո զաղտնի զետնուղու անհրաժեշտությունը վերացավ։ Մարդիկ երկար ժամանակ չգիտեին այն ինչ անել։ Չէ որ պատերազմի ավարտից հետո զետնուղու պահպանումը բավել են նաեւ։ Անգլիական «Բոսնիա» զբոսաշրջային ֆիրման առաջարկեց զետնուղին դարձնել ատրակցիոն եւ այն տեղ փորձել հետաքրքիր կառույց զբոսաշրջիկների համար։

«ՊՈՍԵՅԴՈՆ»

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մի կողմում գահարոր, մյուս կողմում բախտ, դարձանակաև «Երկրորդ հարկը» բեմում «կառուցված» է, երկարյա լայն սանդղով աստիճաններով, որից վերև երկրի ողբանկյան ռեխանակներին միջնակ ցանցեր, իսկ հանդիպին պատին լողի 2 դռան կամելի է գտնել կարմիր ու բանանախորդոյն: Արամ Ալեքսանյանի ճկարչական ձևավորումը, բեմադրիչի ասելով, ծառայեր է փոխակելով երևանցյան բեմում: «Դրանք անհատ կանադարանի գույներն էլ այդ հակադրությանն անմասն չեն՝ կարմիր գահարոր, սևով ներկված աստիճաններ և նսմարանի փրանքեսով բանաստեղծի կամ կարմիր:

Ինչո՞ւ է հայ բեմը Շանթին մեջ անդրադառնալ հարցիս Ժան Նշանյանը «աղեկված է եղել» դասատնյանն է ասել։ Այնուամենայնիվ Թոփչյանը, որի հոր Էդվարդ Թոփչյանի աջակցությամբ 1968-ին լույս է տեսել «Լևոն Շանթ «Ընտիր երկեր» հատորը գնդեղծության մեջ մի կին, որը ճանապարհ կարող է փոխել, ու համար սյուժետով պատում է մոտ (2 ողբերգին) առանց: Պարոնյան բեմում ներկայացումը չի նայել և կարծիք չի հայտնում: Շանթ Թումանյանն անունը դեռ ոնի: Ինչու կազմված կարո՞ղ է կրել այդքան ամբողջության ու մասն: Դարձյա՞լ հակառակություն: Սփյուռքահայ ժամանակի արժանավոր հեղինակ է «Վերջին լինանանիկին մեր տեսած իշխանու-

«Ինկած բերդի իշխանուհին»

Օգոստոսի 17-ին և 18-ին Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի բեմում ներկայացվեց Լևոն Շանթի «Ինկած բերդի իշխանուհին» դրաման: Բեմադրիչ Ժան Նշանյանը Շանթի այս ստեղծագործությանն անդրադարձել է դեռ 1994-ին Լոս Անջելեսի իր ղեկավարած «Վարդան Աճեմյան» թատերախմբի հետ: Ներկայացումը, դառնալով սփյուռքահայ մամուլի արձագանքներից, փայլուն հաջողություն է գտել, որն էլ սփոփել է այն ներկայացնել 5 անգամ (մեր նախորդ հրապարակման մեջ տեղեկացրել էինք, որ «Վարդան Աճեմյանը» յուրաքանչյուր բեմադրություն 2 անգամ է խաղում): Պարոնյան բեմում ներկայացվածը տարբեր է Լոս Անջելեսում ներկայացվածից դերասանական կազմով: Չեն փոխված միայն գլխավոր դերակատարները. իշխանուհի Աննայի դերը մարմնավորեց «Վարդան Աճեմյանի» դերասանուհի Շաքե Թյուլումանյանը, Վասիլ իշխանինը՝ Ժան Նշանյանը: Մնացած դերակատարումներում հանդես եկան Համազգայինի դերասանները, որոնք բեմադրիչի հետ 1 շաբաթյա փորձերից առաջ էլ Երևանում պատրաստվում էին: «Ինկած բերդի իշխանուհին» բեմադրության ԱՄՆ-ում տպագրված գունավոր հայտագրերը Երևանի տարբեր փողոցներում փակցված էին բավականաչափ վաղ, մամուլն անտարբեր չմնաց, ռադիոն ու հեռուստատեսությունը ամեն օր տեղեկացնում էին, իսկ պրեմիերայի նախօրեին Ժան Նշանյանը, Շաքե Թյուլումանյանը և Համազգայինի գլխավոր ռեժիսոր Սոս Սարգսյանը ուղիղ եթերում էին: Արդյունքում «բոլոր տոմսերը սպառված են» վաղուց չտեսած մակագրությունը: Ճիշտ է, դրամարկղի պատուհանից կախ չգտանք, բայց հսկա դահլիճը լեփ-լեցուն տեսնելը խոստովանենք հաճելի էր... գոփազոր տեղ էր հասել: Օգոստոսի 19-ին «Ինկած բերդի իշխանուհին» ներկայացվեց Գյումրիում, հաջորդ օրը օգոստոսի 20-ին Վանաձորում: Գալյա Նովենցի ասելով, 2 քաղաքներում էլ լեցուն դահլիճներ են ունեցել: Օգոստոսի 30-ին կինոյի վերջին ակորդը՝ բեմադրությունը կներկայացվի Ստեփանակերտում:

միանգամ ճառարարական է, բայց թատրոնում շատ է աշխատել: Մասնեցինք ապատակս ձևավորում անել: Ամերիկայում ամբողջն էր ցանցերի մեջ, բանտ է, ասում է Ժան Նշանյանը ներկայացումից հետո հանդերձարանում:

Բեմադրիչի մտադրած բանտն իմ համար ավելի շատ ոտքեռն էր ցանց, որի մեջ Ինկած բերդի իշխանուհին փորձում է պահել ոչ միայն բերդը: Նա ակնարկն էլ կա ոչնչում: Իշխանուհի Աննան Սաքեի (Գալյա Նովենց) հետ երկխոսության մեջ պատմարդման հարցերու իր տեսությունը շարադրում է ծիծաղելի փիլիսոփայությամբ 2 բան է պետք. «Նախ պետք է ճանկա ձեռքն սիրած խնդրել, հետո համբերություն ունենալ»: Ցանցն առար է և պահում է նրան խորդը կող սկած 3 դարանում:

...ր, դասագրքանում է, ու 68-ից ի վեր հեղինակն արգելված չի եղել: Շատերն են նկարածայն առաջարկել այն կարծիքին, որ նաև՝ տարբերակ «Ինկած բերդի իշխանուհին» կատարյալ թատերագրության արվեստի բարձր մակարդակով գործ է, սակայն դժվար բեմադրելի: Այնուամենայնիվ Թոփչյանը իշխանուհի Աննայի կերպարի մասին...

հի Աննաներում լավագույն մարմնավորողը»: Թատերական աշխարհի մարդիկ 2 բեմադրությունն են հիշում նախորդ հիսնամյակից բացի մի քանի տարի առաջ Շանթի այս գործը ներկայացրել է նաև Գյումրիի «Վարդան Աճեմյան» թատրոնը: Նախորդները չեմ տեսել ու համեմատելը դժվար է: Կարծում եմ, դա կանեն մասնագետները՝ սփյուռքահայ մամուլի գնահատականը մատուցելով:

Ամբողջ դահլիճը ծափահարում է: Դուր է եկել: Ամ գիտության, կրթության հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Պապայանը ներկայացման փորձում մեզ հետ զրույցում ասում է «հազվադեպ բեմադրվող գործ է, որի շրջանակներում ներկայացումը հաջողված է»: «Աննան ինձ ավելի սրտամոտ էր, քան ...

Ինչ խոսք, որ ... օգոստոսի 30-ին «Ինկած բերդի իշխանուհին» ... փառատոնում ... բեմում:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Լոնդոնում հայտնվել է Այվազովսկու գողացված նկարը

Սոթբին փորձում է ապացուցել, թե դա ուրիշ կտավ է

[illegible]

ԴՐՍՈՒՄ

«Սուրբ խաչը» դարձավ ղրիմահայ երկրորդ պարբերականը

Վերջերս Ղրիմի հայկական ընկերության հովանավորությամբ լույս տեսավ «Սուրբ խաչ» ռուսալեզու ամ-

սագրի առաջին համարը: Մշակութային այս ամսագիրը նպատակ ունի պրոպագանդել հայկական մշակույթը, պարզաբանել ղրիմահայության ունեցած դերը Ղրիմի մշակութային կյանքում: «Չէ՞ որ հայերը Ղրիմում բնակվում են դեռևս 11-րդ դարից և այստեղ ստեղծել են բազմաթիվ մշակութային արժեքներ», ասաց թերթի հիմնադիրներից Օլեգ Գաբրիելյանը: Ամսագրի «Սուրբ խաչ» անվանումն արդեն իսկ առվածի վկայությունն է, որը կրկնում է Ղրիմում կառուցված միջնադարյան հայոց վանական համալիրի անունը: Ամսագրի առաջին համարում տեղ են գտել նույնանուն վանական համալիրի, հայկական խաչքարերի, հայկական սփյուռքի մասին պատմող հոդվածներ:

Ամսագիրը լույս կտեսնի տարեկան 4 անգամ՝ առայժմ 1000 տպաքանակով: Հետագայում նախատեսվում է նաև ամսագիրն առաքել Հայաստան ու Ռուսաստան:

«Սուրբ խաչը» դարձավ ղրիմահայ երկրորդ պարբերականը: Առաջինը ղրիմահայ ընկերության «Մասյաց աղավնի» երկլեզու (հայերեն և ռուսերեն) պարբերաթերթն է: Դեռևս 1855 թ. Գաբրիել Այվազովսկու կողմից հիմնադրված թերթն արդեն մի քանի տարի է, ինչ վերահրատարակվում է Ղրիմում:

Հ. ՄԻՐՏՉՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վրաց նկարիչների ցուցահանդես կբացվի Ազգային պատկերասրահում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 7-21-ը վրաց մշակույթի օրերի շրջանակներում Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում կգործի վրաց նկարիչների ցուցահանդես: Կներկայացվեն ավելի քան երկու տասնյակ նկարիչների շուրջ 90 աշխատանքներ: Կցուցադրվեն նաև վրացահայ արվեստագետների Գայանե Խաչատրյանի, Զոյնկա Բաժբեուկ Մելիքյանի և ուրիշների աշխատանքներ:

Երևանի տիկնիկայինը՝ Բեռլինում նաև Գյոթեի «Ֆաուստով»

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հովհաննես Թումանյանի տիկնիկային թատրոնը հոկտեմբերին հյուրախաղերով հանդես կգա Գերմանիայում Բեռլինի կենտրոնական տիկնիկային թատրոնում: Այս մասին ասաց թատրոնի տնօրեն Մնացական Փիլոյանը: Նա նշեց, որ հրավերին իրենք արժանացել են այս գարնանը Գերմանիա և Ֆրանսիա հյուրախաղերի մեկնելուց և տիկնիկային թատրոնների միջազգային փառատոնում առաջին մրցանակ շահելուց հետո: Թատրոնը պատրաստում է նոր բեմադրություն Գյոթեի «Ֆաուստը», որի առաջին ներկայացումները կկայանան Բեռլինում:

Մելինե Համամջյանի գունեղ կերպարները կես դար բեմում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ինձ դեռ մանկուց անվանել են «փոքրիկ դերասանուհի»: Երևի Աստծո կամքն էր, որ խոսկանացյալ այդ կանխագուշակումը, և առանց որևէ մեկի օգնության հաղթահարելով դժվար ու փուշ դերասանական ճանապարհս, ստեղծագործական գործունեության 50-րդ տարեդարձի առիթով զրույցի ժամանակ ասաց ժողովրդական սիրված դերասանուհի Մելինե Համամջյանը: Ունեցել եմ բազում դերեր, փոքր են եղել դրանք, թե մեծ, երբեք չեմ նկատել, կարևորը սիրել եմ, յուրացրել, արտահայտել զգացմունքները»: Մեծ է դերասանուհու ստեղծագործական ներդրումը հայ թատրոնի պատմության մեջ: Ծնվել է 1923 թվականին, Կ.Պոլսում, նրա ծնողները գաղթել են Պոլիս (Բուլղարիա): 1946 թվականին ներգաղթել է հայրենիք և ընդունվել Հակոբ Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի թատրոն: Առաջին իսկ ներկայացումներից նրա անմիջական ու խինդավառ խաղով չի խառնվել է թատերական անվանի շատ գործիչների արվեստասեր հասարակությունը, պարգևելով մեծ, ուրախ տրամադրություն: Այսօր էլ դերասանուհին սիրած թատրոնի բեմում երիտասարդական ավյունով ստեղծագործում է կերպարներ, որոնք անկրկնելի, սիրելի կդառնան նրա բազմահազար երկրպագուներին:

ԵՐԵՎԱՆ

Ցուցահանդես՝ նվիրված շախմատային օլիմպիադային

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Սեպտեմբերին Երևանում անց կացվելիք շախմատային 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադային է նվիրվում Հայաստանի ... [illegible]

Մարզական

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

Օլիմպիական հանդիպում Արարատի մարզպետարանում

Արտաշատում մարզպետ Դավիթ Զադոյանի առանձնասենյակում հանդիպում կայացավ մարզի օլիմպիական նավակի՝ օլիմպիական չեմպիոն Արմեն Նազարյանի, փոխչեմպիոն Արմեն Մկրտչյանի, ինչպես նաև Արա Գևորգյանի և նրանց մարզիչների հետ, որին ներկա էին նաև պատասխանատու աշխատակիցներ, ծնողներ, հարազատներ, մարզադպրոցի աշխատակիցներ:

Մարզիկները չէին, անկաշկանդ զրույց սկսեց տղաների հետ: Երկու Արմենները և Արայիկը պատասխանում էին բազում հարցերի, իսկ երբ դժվարանում էին, օգնության էին հասնում մարզիչները:

Վերջում Դ. Զադոյանը դրամական պարգևներ հանձնեց օլիմպիականներին: Շատերը երգեր ունեցան: Ջերմ շնորհավորանքներ շատ եղան: Իսկ մարզադպրոցի լրատվության բաժնի աշխատակցուհի Քրիստինե Խաչատրյանն իր ողջույնն արտահայտեց բանաստեղծություններով.

1\. Քաջեր, քաջեր Արարատի,
Աշխարհն ամբողջ, արդ ձեզ գիտի,
Օլիմպոսն էք դուք բարձրացել,
Աստվածներին ընկերացել:
Նրանց հետ սեղան նստում,
Գավաթներ եք մեկտեղ դատարկում.
Ձեր խնջույքի զվարթ ձայնից
Հայաստանն է ձեզ հետ բերկրում:
Սա, միշտ հիշեք, քաջեր հայոց,
Աշխարհը դեռ խոր քնած էր,
Եվ լույսեր սորոսն ինչ է,
Երբ մեր արքա Վարազդատը
Օտար հողում Չեմպիոնական
Դրեց հիմքն Օլիմպիական:
Սա ձեզ առ միշտ բող դաս լինի,
Որ բռնամին ձեզ չդարձի,
Ինչ հնարք էլ որ նա անի,
Քաջին մեջքը գետնին չանցի:

2\. Արմեն Նազարյանին
Ողջ աշխարհն է ծափահարում,
Բայց քաջը մեր մայր հողից է իր ուժն առնում,
Մայր Արաքսը սուգը բռնած,
Քա՛ջ, քեզ համար հաղթանակի երգ է երգում,
Մի ոսկու տեղ ձայնը մաղթում,
Որ գա բերիդ հողի առունը,
Եվ դու անխոնջ հնձվորի պես
Ոսկու արտեր հնձես, դարսես,
Օլիմպոսի գահին կանգնած
Արևի բացը պահանջես...

3\. Արմեն Մկրտչյանին
Փոքր Վեդին, Քուչիկ Վեդին Արմենով
է հայտնի դարձել,
Քաջ Արմենի արծաթ-խաղով Ատլանտա է արդեն հասել,
Որ ասի, թե՝ տեղով փոքր եմ,
Բայց Արմենին ես եմ երկնել,
Որ արծաթը ոսկի դարձնի,
Կես Արագս ամբողջացնի,
Թե մազերին արծաթ իջնի,
Կուրծքը հավերժ դեղին լինի...

4\. Արայիկ Գևորգյանին
(որը աշխարհի չեմպիոն էր, բայց Ատլանտայում գրավեց 5-րդ տեղը)
Թե որ լեղին չճաշակես,
Ինչ կիմանաս նուռն ինչ է,
Թե ցրտերին չդիմանաս,
Ինչ իմանաս տաքն ինչ է.
Փառքի գագաթն այնքան մոտիկ,
Նախանձելն ամոթ է...

ՎԱՍՏՐ ԱՅԳԵՆՅԱՆ

ԵՎՐԱԳԱՎԱԹՆԵՐ

Նախնական փուլի հանդիպումներն ավարտվեցին

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ավարտվեց ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլը:

«Սպարտակ»-«Քրոացիա»: Գնդակի համար պայքարում են Դանիել Տեխպալը և Դմիտրի Ալենիչևը

Վստահ հանդես եկան ռուսական ակումբները, որոնք 1/32 եզրափակչի ուղեգիր ձեռք բերեցին: Հատկապես հաջող խաղացին Մոսկվայի բանակայինները, որոնք պատասխան խաղում 4-1 հաշվով առավելություն տարան իսլանդական «Ակրանես» ակումբի նկատմամբ: Մոսկովյան խաղի առաջին կեսում երկու անգամ աչքի ընկավ Արկադի Մոլոխովը: Իսկ երկրորդ կեսում ևս երկու գնդակ խփեցին բրազիլացի Լեոնիդասը և լեհացի Յանկովսկին: Մոսկվայի դինամոյականները Ֆինլանդիայում 3-1 հաշվով հաղթեցին տեղի «Ջազ» ակումբին: Սպարտակցիները պարտության մատնեցին Խորվաթիայի անհանգիստ ակումբներից մեկին «Կրոացիային» (2-0): Նույն հաշվով «Տորպեդոյի» ֆուտբոլիստները հաղթեցին խորվաթական մեկ այլ թիմի՝ «Հայդուկին»: Իսկ երկրորդագլիների շարքերից Վոլգոգրադի «Ռոտոր», որը Ինտերտոտոյի գավաթի եզրափակչում 0-1 հաշվով զիջեց Ֆրանսիայի «Գենգամ» ակումբին: Առաջին խաղում վոլգոգրադցիները հաղթել էին 2-1 հաշվով:

ԿԵՂԾԻՔ

Հունաստանցիները «գողացան» 1896-ի ոսկին

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Լոզան, Շվեյցարիա

100 տարի առաջ Աթենքում տեղի ունեցած ժամանակակից առաջին օլիմպիական խաղերի ամենանշանավոր և խորհրդանշական վազքը համարվում էր մարաթոնը, որտեղ հաղթել է Հունաստանի ներկայացուցիչ Սպիրիդոն Լուիսը: Ուղիղ մեկ դար անց կասկածներ են առաջացել հույների այս հաղթանակի առթիվ: Լուրը ապշեցնող է, և գնալով կասկածներն ավելի են մեծանում: 1978 թ. ֆրանսիացի գրող Միշել Դեոնը մեջբերելով հունաստանցիներից մեկի հայտարարությունները, որը լավ ճանաչում էր Սպիրիդոն Լուիսին, ասում է, որ հունաստանցիներն անօրեն ձևով ստացան մարաթոնյան վազքի ոսկե մեդալը: Աթենքում 1896 թ. ապրիլի 10-ին, երբ արդեն օլիմպիական խաղերի 5-րդ օրն էր, հունաստանցիները հինգ ոսկե մեդալ էին նվաճել: Բայց նրանք ըղձում էին, քանի որ չէին հաղթել սկավառակի նետման մրցումներում, մի մարզաձև, որը զուտ հունական էր համարվում՝ սկսած հին ժամանակներից: Հունաստանցիները նույնիսկ մտածեցին այս մարզաձևի օրենքները փոխել և հավելել բոլոր նետումները և ոսկե մեդալը տալ հունաստանցի եռակոսին: Բայց դա նրանց չհաջողվեց: Հունաստանի ազգային արժանապատվությունն այսպես մի քիչ վիրավորվել էր: Պետք էր վերականգնել հեղինակությունը: Միակ առիթը մնում էր հաղթել մարաթոնյան վազքում: Բայց հարցն այն էր, որ այս մարզաձևում, որի 17 մասնակիցներից 12-ը հունաստանցիներ էին, պակասում էր փորձը: Մարաթոնյան վազքի հսկիչների ղեկավարն էր հույն խմբապետ Պապադիամանդոպուլոսը, որը Աթենքում ձիով հսկում էր մարզաձևը: Այս խմբապետը բանակից վերցրել էր իր զինվորներից մեկին՝ Սպիրիդոն Լուիսին մարաթոնյան վազքին մասնակցելու համար: Մրցումները շատ դժվար անցկացվեցին: 33-րդ կիլոմետրին արդեն ֆրանսիացի Լերմյուզիոնն ուժասպառ տապալվեց գետնին: Ավստրալիացի Ֆլակը, որն Աթենքում հաղթել էր 800 և 1500 մետր վազքամրցություններում, սկսեց գլխավորել մարաթոնյան վազքը: Վերջնագծից 7 կմ առաջ ավստրալացին դեռ առաջին տեղում էր, որին հետևելով հետևում էր գերմանացի մրցավար Գոդրիեը: Վերջինս համարելով ավստրալացու և հետապնդողների տարածությունը շատ մեծ, շտապում է հաղորդել մարզադաշտի ղեկավարներին, որ պատրաստվեն դիմավորել ավստրալացուն առաջին տեղում: Անգլիացի մեկ ուրիշ մրցավար, Ռոբերտսոն անունով, Ֆլակին ասում է՝ պետք է հաղթել առանց խնդրի: Բայց խնդիրն այն է, որ Սպիրիդոն Լուիսը, որը վազքի 15-րդ կիլոմետրում գինի էր խմում, անակնկալի հայտնվեց Ֆլակի թիկունքում:

Աթենք. 1896 թ. «Օլիմպիական» մարզադաշտը ողջունում է մարաթոնի չեմպիոն Սպիրիդոն Լուիսին

Ավստրալացի լրագրող Հուտը նկատել էր կազմակերպիչների այս մեծ կեղծիքը: Բայց նա չհամարձակվեց արտահայտվել, տեսնելով հույների այս մեծ ուրախությունը: Հունական երկու թերթեր՝ «Էստիան» և «Էֆեմերիդոսը» Լուիսի հաջողությունը համարեցին հրաշք: Զարմանալին այն էր, որ նոր չեմպիոնն իր նախկին ցուցանիշը բարելավել էր ավելի քան 20 րոպեով, որն իրոք հրաշք էր: Հրաշք էր նաև այն, որ Լուիսը Ֆլակից 7 րոպե առաջ հասավ վերջնագիծ: Օլիմպիական ոսկի նվաճած Սպիրիդոն Լուիսն Աթենքի այս հաջողությունից հետո երբեք մրցումների չմասնակցեց: Նրա ընկերներից մեկն ասաց, որ Սպիրիդոնը լավ իմանալով Աթենքի մոտակայքի արահետները, մրցումների ժամանակ իր ճանապարհը կրճատել էր՝ ընտրելով ավելի կարճ ճանապարհ, իր հետ տանելով հույն 6 ուրիշ մարզիկների: Երբ Սպիրիդոն Լուիսը հասել էր վերջնագիծ, ուժը տեղն էր և տրամադրությունն այնպիսին էր, թե նա երկար ճանապարհ չէր անցել:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Այսօր Լառնակայում՝ ԱԷԿ-«Կոտայք»

Այսօր Կիպրոսի Լառնակա քաղաքում եվրոպական երկրների Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության նախնական փուլի պատասխան հանդիպումը կանցկացնեն Կիպրոսի ԱԷԿ և Աբովյանի «Կոտայք» թիմերը: Մեր ֆուտբոլիստները երեկ առավոտյան չարտերային չվերթով մեկնեցին Կիպրոս: Հիշեցնենք, որ Երևանում տեղի ունեցած նույն թիմերի առաջին հանդիպումն ավարտվել էր «Կոտայքի» հաղթանակով 1-0 հաշվով: Վճռական գոլի հեղինակը Հենրիկ Բերբերյանն էր: Հույս ունենանք, որ մեր ֆուտբոլիստներն այսօր կկարողանան դիմակայել դաշտի տերերի բուռն գրոհներին և երկու հանդիպումների արդյունքով լավագույն դուրս կգան ու իրավունք կստանան մասնակցելու Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության 1/16 եզրափակչում:

Աֆրիկայի առաջնության մեկնարկը տրված է

Սկսվել են 1998 թ. ֆուտբոլի Աֆրիկայի առաջնության ընտրական փուլի հանդիպումները: Ահա արձանագրված առաջին արդյունքները.

Բենին-Մավրիտանիա	4-1
Ուգանդա-Եթովպիա	1-1
Բոտսվանա-Նամիբիա	0-0
Կոնգո-Տոգո	0-0
Մորիս-Սեյշելներ	1-0

Հայ մարզիկները ընթանում են երրորդ տեղում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ատլանտայում շարունակվում են պարաօլիմպիական 10-րդ խաղերը: Մեր հանրապետությունը ներկայացնող առաջատար անձանց մի պատվիրակություն՝ Գարուշ Դանիելյան, Արմեն Մարտիրոսյան, Սամո Նազարյան և Երևանցի Հայկ Արզումանյանը առայժմ ընթանում է երրորդ տեղում, զիջելով Կանադայի և Նոր Զելանդիայի առաջատարներին:

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ 77

Նրանք դուրս կգան խաղադաշտ

«Արաբկիր» (Երևան)

Թիմը հիմնադրվել է 1970-ական թ.-ին («Կանաչ»):
Մարզազգեստը՝ սպիտակ-կապույտ-սպիտակ:
Խաղերն անցկացնում է Աշտարակի քաղաքային մարզադաշտում (5000):
Լավագույն ցուցանիշը բարձրագույն խմբում՝ 10-րդ տեղ (1993):
ՀՀ առաջնություններում. 90 +22=12-56, 118-237:
Ամենախոշոր հաղթանակը՝ «Կանաչ»-«Դեբեդ»՝ 8-0 (1992),
պարտությունը՝ «Վան»-«Կանաչ»՝ 10-0 (1993):
Բարձրագույն խմբում բոլորից շատ խաղեր անցկացրել է Ռ. Հարությունյանը՝ 70:
Թիմի լավագույն ռմբարկուն է Մ. Հովհաննիսյանը՝ 28 գնդակ:

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվը	Հասակ/քաշ	Խաղ/գոլ
Մկրտչյան Գագիկ	1966	1.79/68	4/-7
Պողոսյան Էդիկ	1975	1.75/67	-
Ղահրամանյան Կարեն	1963	1.73/67	68
Հայրապետյան Ռազմիկ	1968	1.69/66	51/1
Մանուկյան Վասպուր	1973	1.75/66	30
Գալստյան Ռաֆայել	1956	1.76/72	24/1
Այվազյան Արա	1960	1.78/80	22/2
Միքայելյան Մհեր	1970	1.74/75	22
Տոնոյան Աղասի	1975	1.74/70	6
Ալեքյան Էդիկ	1979	1.71/64	-
Վարդանյան Արթուր	1967	1.75/71	64/10
Մխիթարյան Ասատուր	1975	1.77/68	41/1
Միրիջանյան Գևորգ	1975	1.75/67	32
Խաչատրյան Վաղինակ	1962	1.68/67	24/2
Հովհաննիսյան Կարեն	1975	1.72/65	14/1
Գալստյան Արմեն	1975	1.73/64	13/1
Եգոյան Երեմ	1975	1.74/70	-
Ավանեսյան Արամ	1974	1.73/68	73/4
Հարությունյան Ռոբերտ	1952	1.70/66	70/8
Խաչատրյան Նվեր	1972	1.78/69	63/22
Կարապետյան Գևորգ	1969	1.72/69	63/17
Չոփուրյան Մհեր	1972	1.68/69	38/18
Օհանյան Գառնիկ	1977	1.79/67	-

Գլխավոր մարզիչ՝ Աշոտ Օհանյան:
Մարզիչ՝ Միհրան Դանիելյան:

ԲԿՄԱ (Երևան)

Թիմը հիմնադրվել է 1994 թ.:
Մարզազգեստը՝ սև/սպիտակ ուղղահայաց-սպիտակ:
Խաղերն անցկացնում է «Հրազդան» մարզադաշտում (70.000):
ՀՀ ֆուտբոլի բարձրագույն խմբում առաջին անգամ է հանդես գալիս:

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվը	Հասակ/քաշ	Խաղ/գոլ
Շմավոնյան Վահան	14.02.1970	1.77/67	79/-198
Բաբայան Կարեն	05.10.1977	1.74/70	-
Գալստյան Արմեն	02.02.1972	1.70/65	105/1
Թադևոսյան Եղիշե	29.11.1971	1.84/75	78/2
Նորդիկյան Սարգիս	21.11.1973	1.74/63	53/3
Բաբայան Հայկ	10.08.1974	1.74/67	30/2
Չիղլիկյան Հայկ	08.07.1978	1.74/69	11
Իսոյան Վարդան	04.09.1972	1.74/66	3
Նավոյան Կարեն	08.09.1979	1.66/61	-
Փիրումյան Արմեն	14.08.1971	1.78/69	66/2
Աբրահամյան Վիգեն	16.07.1973	1.77/69	48/7
Գևորգյան Հայկ	04.10.1976	1.70/67	47/2
Խաչատրյան Ռոմիկ	23.08.1973	1.73/69	34/7
Հակոբյան Արամ Ա.	25.09.1978	1.78/75	3
Հարությունյան Արամ	07.09.1976	1.72/70	-
Գրիգորյան Աշոտ	05.10.1979	1.77/64	-
Ղազարյան Արա	22.01.1974	1.69/59	58/7
Գևոնցյան Գառնիկ	14.04.1973	1.76/66	52/2
Սաֆարյան Էդգար	26.05.1978	1.70/59	8/1
Հակոբյան Արամ Խ.	15.08.1979	1.74/68	-
Զաքարյան Կարեն	28.01.1978	1.75/69	-

Գլխավոր մարզիչ՝ Խորեն Հովհաննիսյան:
Մարզիչ՝ Ալեքսանդր Յաղանցյան:

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ՏԵՍԱԿԵՏ

Պետդեպարտամենտի պաշտոնյաները ծառայում են ոչ թե ԱՄՆ-ին, այլ Թուրքիային

Պետդեպարտամենտի եւ ընդհանրապես Միացյալ Նահանգների պաշտոնական ծառայողների վարած թուրքամետ քաղաքականությունը նորություն չէ: Այդ թեմային է անդրադառնում ամերիկահայ հայտնի լրագրող Հարութ Սասունյանն իր այս հոդվածում, որը քաղվածաբար ներկայացնում ենք ստորեւ:

Ամերիկայի ղեկավար շահերն ու ազգային անվտանգությունը պաշտպանելու հողի վրա պետդեպարտամենտի բյուրոկրատները հավատացրել են նախագահ Քլինթոնին, որ Թուրքիան կարեւոր դաշնակից է եւ նրան պետք է աջակցել ամեն գնով: Ահա թե ինչու նա եւ իր նախորդները մի քանիսը չեն համարձակվել մինչեւ օրս արտասանել հայկական ցեղասպանություն բառերը: Այդ պատճառով է նաեւ, որ Քլինթոնի վարչակազմը շատ պայքարել է Թուրքիային օժանդակությունից զրկելու, Հայաստանի դեմ կիրառած շրջափակումը դատապարտելու եւ այլ հարցերի վերաբերյալ ամեն մի կոնգրեսական նախաձեռնության դեմ:

Նույնիսկ երբ Թուրքիայի նոր վարչապետն անամոթաբար հակադրվում է Իրանում ներդրումներ կատարելու ամերիկյան կառավարության արգելքին, պետդեպարտամենտը չի դիմում որեւէ նախատեսված պատժամիջոցների:

Ներկայացուցիչների տան Միջազգային հարաբերությունների կոմիտեի հուլիսի 30-ի նիստում, որը քննարկում էր «Միացյալ Նահանգների շահերը Կովկասում» հարցը, պետդեպարտամենտի պաշտոնյաները էլ ավելի ստորացան հայտարարելով, որ Թուրքիայի կողմից Հայաստանի շրջափակման ուղղակիորեն կապված է Ադրբեջանին ամերիկյան օգնություն արգելելու հետ: Եվրոպական եւ կանադական հարցերի գծով նախարարի փոխօգնական Մարշալ Ադերն ասել է. «Միացյալ Նահանգները կարող է դիմել նման մի նախաձեռնության (որ Թուրքիան վերացնի Հայաստանի շրջափակումը), երբ ուղիներ գտնեն վերականգնելու օգնությունը Ադրբեջանին»:

Հատկանշական է, որ ամերիկյան պաշտոնյա մի անձնավորություն մեղադրում ոչ թե օտար մի կառավարության, այլ իր սեփական երկրի քաղաքականությունը: Ինչքա՞ն թուրքամետ կարող է մարդ լինել: Նման մի անձնավորություն պետք է որ դրսից գործակալ ճանաչվեր եւ աշխատեր Թուրքիան ներկայացնող լոբբիստական հարաբերությունների մի գրասենյակում: Այնտեղ նա հավանաբար ավելի շատ փող կվաստակեր, քան այն, ինչ նրան վճարում են այժմ պետդեպարտամենտում: Վերոհիշյալ նիստում ելույթ է ունեցել նաեւ ԱՊՀ երկրներին ամերիկյան օգնության նախկին կարգավորող Ռիչարդ Արմիտեջը, որն այժմ զբաղեցնում է «Արմիտեջ Ասոշիեյթս» սեփական խորհրդատվական ֆիրմայի տնօրենի պաշտոնը: «Ես ուզում եմ, որ հայերը գիտակցեն, որ ադրբեջանական տարածքների գրավումն ու փախստականների մեծ թվանակի առաջացումն իրենց՝ հայերին փակուղու առաջ են կանգնեցրել», ասել է նա:

Ադրբեջանին ամերիկյան օգնություն ցուցաբերելու արգելքի դեմ է արտահայտվել նաեւ ԱՊՀ երկրներին ամերիկյան օգնության փոխկարգավորիչ Ջոն Հերբստը, որը քննադատել է 1992 թ. Ադրբեջանի ժողովրդավարությանը եւ տնտեսական զարգացմանը թիկունք չկանգնելու քաղաքականությունը: Թվում է, թե փոխանակ իր երկրի օրենքները ի գործ դնելու, պրն Հերբստը հագեցված է պաշտպանել օտար մի երկրի շահերը: Ժամանակն եկել է մեզ համար վերջ դնելու պետդեպարտամենտի պաշտոնատար անձնավորությունների ամբարտավան վարքագծին: Նրանք խաղում են կառավարության մեջ մեկ ուրիշ կառավարություն ստեղծելու դեր:

Հաշվի առնելով, որ 1996-ը ընտրությունների տարի է, ես ենթադրում եմ, որ Սպիտակ տունը այդ պաշտոնյաներին զգուշացրած կլինի, որ առնվազն ժամանակավորապես չափավորեն հայկական հարցերի նկատմամբ իրենց հակազդեցությունը: Ուրեմն կարո՞ղ եք պատկերացնել, թե ինչքան ավելի թուրքամետ եւ հակահայ կդառնան այդ անձնավորությունները առաջիկա նոյեմբեր ամսից հետո, երբ... վերընտրվի Բիլ Քլինթոնը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Էրբաքանին՝ Սադդամի ճակատագի՞րը

ԱՆԿԱՐԱ, 21 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՏ-AFP: Թուրքական Մայր հայրենիք կուսակցության ղեկավար, նախկին վարչապետ Մեսութ Յըլմազը խստորեն քննադատել է վարչապետ Էրբաքանի արտաքին քաղաքականությունը եւ ասել, որ այդ անձի ղեկավարության ներքո Թուրքիան կներքաշվի վտանգավոր արկածախնդրությունների մեջ: Համաձայն «Մարմարա» թերթի, Յըլմազն ասել է, որ Թուրքիայի 50 տարվա համաձայնագրերն ու ավանդական զորակցությունները վտանգվում են այնպիսի քայլերով, որոնք ձեռնարկվում են ներկայիս կառավարության կողմից: «Եթե աշխարհում կատարվող իրադարձությունների առջեւ աչք փակենք եւ այդ կերպ արտաքին քաղաքականություն վարենք, կարժանանանք Սադդամի ճակատագրին», ասել է Յըլմազը, ավելացնելով, որ Թուրքիան արժանի չէ, որ կառավարվի «համբակ ուրուրի» կողմից:

Քլինթոնների գործընկերը՝ բանտում

21 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: ԱՄՆ-ի Արկանզաս նահանգի դատարանը խարդախության համար ձեռնարկատեր Սյուզըն Մաքդուգլին դատապարտեց երկու տարվա բանտարկության: Նա մեղավոր ճանաչվեց Ուայթուոթեր անվանումը ստացած նախագծի իրագործման համար խաբեությամբ բանկային վարկ ստանալու համար: Բիլ եւ Հիլարի Քլինթոնները Մաքդուգլի գործընկերներն են եղել, սակայն նրանց մեղադրանք չի ներկայացվել: Սյուզըն Մաքդուգլի ամուսնու՝ Ջեյմսի նկատմամբ դատարանը հետաձգեց դատավճռի կայացումը, քանի որ նա սկսել է համագործակցել հետաքննության հետ:

ԱՅԱՔՍ

ՍՊ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

հրավիրում է Ձեզ օգոստոսի 31-ից սեպտեմբերի 14-ը կատարել անմոռանալի ճանապարհորդություն ուղիղ չվերթով

ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՀԻՐԵ-ԵՐԵՎԱՆ

Կահիրե	2 գիշեր
Խուրգադա	5 գիշեր (հանգիստ Կարմիր ծովի ափին)
Պորտ-Սաիդ	2 գիշեր
Ալեքսանդրիա	5 գիշեր

Էքսկուրսիոն ծրագիր Կահիրեում:
Սնունդը՝ օրը 2 անգամ:

Ուղեգրի արժեքը՝	865 $ համարժեք դրամով:
Մինչեւ 12 տարեկան երեխաներին՝	550 $ համարժեք դրամով:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ – սեպտեմբերի 9–15-ը

Ուղեգրի արժեքը՝	900 $ համարժեք դրամով:

«ԱՅԱՔՍ» ՍՊԸ ցանկանում է Ձեզ հաճելի ճանապարհորդություն

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

Լուկաշենկոն՝ բարեփոխումների արգելակ

21 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Մինսկում Համաշխարհային դրամատան ներկայացուցիչ Ռիկոուրին հայտարարեց, թե Բելառուսը հետ, դեպի կենտրոնացված պլանավորման համակարգ է շարժվում, այդ պատճառով էլ Համաշխարհային դրամատունը գործնականորեն ոչնչով չի կարող օգնել այդ հանրապետությանը: Մինսկի հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում Ռիկոուրին ասել է, թե նախագահ Լուկաշենկոյի կառավարությունը ոչինչ չի արել դրամատան հետ համագործակցելու համար: Ռիկոուրիի խոսքերով, Լուկաշենկոն դադարեցրել է արտարժույթի փոխանակումը եւ բանկերն ու տնտեսությունը վերցրել է խիստ վերահսկողության տակ: Լուկաշենկոն բազմիցս ելույթ է ունեցել շուկայական բարեփոխումների դեմ: Կիրակի օրը նախագահը հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, թե բարեփոխումներ կանցկացնի այն դեպքում միայն, երբ նոյեմբերի 7-ին նշանակված սահմանադրությանը վերաբերող հանրաքվեում իրեն աջակցություն կստանա:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ալի Խալիլին կորցրել է անձնագիրը եւ փոքրիկ պայուսակը: Գտնողին կտրվի դրամական պարգեւ:

Զանգահարել՝
53-26-63, 56-00-08:

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է

ոստիկան հագցնող:
Զանգահարել՝
53-17-73, 53-10-17:

ԱՄՆ-ի FBI-ը նոր գրասենյակներ է բացելու Միջին Ասիայում եւ Կենտրոնական Եվրոպայում

20 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: ԱՄՆ-ի Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն (FBI) ծրագրում է մի քանի նոր գրասենյակներ բացել Միջին Ասիայում եւ ընդարձակել իր ներկայությունը Կենտրոնական Եվրոպայում նույնպես ունենալով, քան հայտարարությունների, պայքարել ընդդեմ միջազգային ահաբեկչության, կազմակերպված հանցագործությունների եւ միջուկային առեւտրի: ՀԴԲ-ն ցանկանում է եկող 4 տարիների ընթացքում կրկնապատկել արտասահմանում գտնվող իր գրասենյակները, դրանց թիվը 23-ից հասցնելով 46-ի: Նոր գրասենյակներ են բացվելու Կիեւում, Ալմաթիում եւ Տաշքենդում: Բյուրոյի ծրագրերի համաձայն ՀԴԲ-ի գործակալների թիվն ավելանալու է Պրահայում, Տալլինում, Վարշավայում, Բուխարեստում եւ Մոսկվայում: Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյի ղեկավար Ֆրիի խոսքերով, այն կարժենա 80 միլիոն դոլար: Այդ հարցը քննարկման է դրվելու Կոնգրեսում եկող ամիս:

ՀԱՆՑԱՇԽԱՐՀ

Բեռլինում սպանվել է վրացական մաֆիայի պարագլուխը

«Բեռլիներ Մորգենպոստ» թերթը տեղեկացնում է, որ Բեռլինի կենտրոնում Վիլմերսդորֆի շրջանում հրազենային երեք կրակոցով սպանվել է Շալվա Կակախիան, որը համարվում էր Բեռլինում վրացական մաֆիայի պարագլուխը: Շալվայի դիակը հայտնաբերվել է բազմահարկ ավտոկայանատեղի մուտքի մոտ: Նույն թերթի կարծիքով, նախկին ԽՍՀՄ տարածքում մաֆիական տարբեր հանցախմբերի միջեւ վերջին ամիսներին մղվող պատերազմը Շալվա Կակախիայի սպանությամբ հասել է Բեռլին: Ինչպես պարզել են ոստիկանության աշխատողները, Կակախիան, ժամանակավորապես, տուրք էր վերցնում Գերմանիայում հաստատված ԱՊՀ երկրների ձեռնարկատերերից:

Միաժամանակ ոստիկանական հատուկ ծառայություններից «Իզվեստիա» թերթին հաջողվել է տեղեկանալ, որ Կակախիան վերահսկում էր Արեւմտյան Եվրոպայում գողացված եւ ուրիշ տարված ավտոմեքենաների բիզնեսը: Բացի դրանից, Շալվայի հսկողության տակ կային բանկեր եւ ռեստորաններ: Նա մի քանի տարի անցկացրել էր բանտում:

Հաղորդվում է նաեւ, որ Կակախիան Բեռլինում չէր թաքցնում իր ինքնությունը: Տեղական իշխանությունները եւ ոստիկանությունը նրա դեմ ուղղված վարկաբեկիչ նյութեր չեն ունեցել: Պատահական չէ, որ Բեռլինի ոստիկանությունը հրաժարվել է մեկնաբանել գերմանական թերթերի բացահայտումները:

Պ. Ք.

GID

CEMA
CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

Հայաստանի Հանրապետության Առեւտրաարդյունաբերական պալատը եւ ֆրանսիական ԺԻՄ ընկերությունը համատեղ ստեղծել են Հայաստանի մենեջմենթի կենտրոն ՄԵՄԱ, որը գործում է 1991 թ.: Կենտրոնի նպատակն է վարչական, կոմերցիոն եւ ֆինանսական ոլորտների համար կադրերի վերապատրաստումը՝ մենեջմենթի, առեւտրի եւ ֆինանսական կառավարման արդի տեխնոլոգիաներին համապատասխան: ՄԵՄԱ կենտրոնը կազմակերպում է 1996–97 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն: Ուսումնառությունը բաղկացած կլինի 10 փուլերից, յուրաքանչյուր ամիսը մեկ անգամ մեկ շաբաթ տեւողությամբ, մեկ շաբթի կտրվածքով:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ
- Շուկայական տնտեսություն
- Հաշվապահություն
- Ձեռնարկությունների իրավունքը
- Ձեռնարկության կազմակերպումը եւ ռազմավարության մեթոդներ
- Բանկ եւ ձեռնարկություններ
- Վաճառք եւ բաշխում
- Մարկետինգ
- Մենեջմենթ եւ մարդկային ռեսուրսներ
- Միջազգային առեւտուր, ներմուծում եւ արտահանում, ֆինանսական գործառնություններ
- Բիզնես պլան

Տեղեկությունների համար զանգահարել 56.51.94 հեռախոսով:
ՀԱՍՑԵՆ՝ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 39
ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»: